

Superpieper

Perfekte aardappel kweken met big data | p.4 |

Wasbeerhond

De goudjakhals komt niet alleen | p.9 |

Mama op dieet

Moeder inspireert student tot lifestyleboek | p.26 |

RESOURCE [NL]

Voor studenten en medewerkers van Wageningen UR

nr. 14 – 10 maart 2016 – 10e jaargang

Erwin Bulte

Experimenteren
met ontwikkelingshulp | p.12

>> MARIEKE + WATER

Marieke de Lange, ecooloog bij Alterra

‘Fanatisme zit nu eenmaal in het beestje’

Eens een wedstrijdroeier, altijd een wedstrijdroeier. Begonnen als studente bij Argo, roeit Marieke de Lange (tweede roeister van rechts) al jaren bij Vada. ‘Lekker buiten zijn op het water. Kracht, techniek en uithoudingsvermogen. Als een van die drie niet in orde is, win je niet.’ Op het WK Masters afgelopen herfst werd ze nipt derde bij de twee zonder stuur. ‘De spannendste finish uit mijn carrière.’ Op de foto roeit ze in de vrouwen-acht. Ook eens proberen? Zondag houdt Vada open dag. Zie www.vada-roeien.nl. RK / Foto: Guy Ackermans

>> INHOUD

nr. 5 – 10e jaargang

>> **10**
ANTI-LOGO
Negatieve keurmerken werken beter

>> **18**
KSV IN 1965
‘Jongerejaars werden nog kaalgeschoren’

>> **24**
HOOGBEGAAFD
‘Mensen denken al snel dat je jezelf beter vindt’

PLAZA FUTURA

Over een maand verhuist de *Resource*-redactie naar Atlas en zullen al onze verhalen vanaf de eerste verdieping van dat gebouw tot u komen. Tot die tijd zie ik vanuit het relatief kleine Nexus het imposante Campus Plaza verrijzen. De grote witte letters op de zwarte muur knallen figuurlijk door de ramen onze redactie binnen. Hoe zal het straks zijn als de terrasjes open zijn en studenten daarboven hun nieuwe woningen hebben betrokken? Welke winkels en eettentjes komen in het nieuwe gebouw? Welke horen hier eigenlijk? Zaken die overal gemeengoed zijn in de samenleving of juist die als voorbeeld zouden moeten dienen? Daar kan je wel een boom over opzetten. Er komt in elk geval een fastfoodrestaurant. Persoonlijk mis ik op de Campus geen gele M of een New Yorks metro-broodje, maar een biologische supermarkt hoeft voor mij ook weer niet. Misschien kruist straks op deze plek het echte ongezonde leven wel met het gewenste gezonde leven. De aangekondigde kroeg met liveoptredens klinkt me in ieder geval als muziek in de oren.

Edwin van Laar

>> [Verveelde big gaat staartknabbelen](#) | p.8

PERFECTE AARDAPPELS KWEKEN MET BIG DATA

- **Laxmi Parida van IBM Research sprak op Dies**
- **Gezamenlijk plan voor computerprogramma Watson Potato**

De universiteit was weer jarig op 9 maart. De Diesrede werd dit jaar verzorgd door Laxmi Parida, hoofd van de Computational Genomics Group van IBM Research. Zij hield vertelde hoe je met het slim combineren van veel databestanden kanker effectiever kunt behandelen of betere aardappels kunt telen. Wageningen UR wil samenwerken met haar instituut op het gebied van precisielandbouw en -veredeling.

Laxmi Parida werkt bij IBM Research in de VS aan het combineren van veel informatie om specifieke vragen te beantwoorden. Dat gebeurt met het computerprogramma Watson. Het onderzoeksinstituut heeft bijvoorbeeld IBM Cancer ontwikkeld. Samen met vijf academische ziekenhuizen in de VS heeft het instituut veel informatie over de ontwikkeling van kanker verzameld van de ziekenhuizen, uit de wetenschappelijke literatuur en de sociale media. Hiermee kan IBM een analyse van de ziektebeelden maken. Dokters kunnen tevens de klachten van hun patiënten invoeren in het programma, die vervolgens een lijst geeft van de meest waarschijnlijke aandoeningen van de patiënt. Dat helpt de artsen om sneller een goede diagnose te stellen en een adequaat behandelplan te maken.

Richard Visser, hoofd van Wageningen UR Plant Breeding, is afgelopen jaar met zijn Wageningse collega's Thomas Been en Richard Finkers op bezoek geweest bij IBM Research. Wageningen UR gaat samen met het Amerikaanse instituut Watson Potato ontwikkelen, een computerprogramma met alle wetenschappelijke en praktijkinformatie over aardappels. Vis-

FOTO: GUY ACKERMAN

ser: 'Wij hebben heel veel informatie en datasets over aardappels en zij weten hoe je de databases moet koppelen.'

Het gebruik van grote hoeveelheden data vereist een diepgaande kennis van databeheer en -integratie, zegt Parida desgevraagd. 'Veel data zijn onzichtbaar voor de computer, dus moet je computers bouwen die functioneren als het menselijk brein, zodat je deze ongestructureerde data kunt begrijpen en interpreteren. Dit heet *cognitive computing*. Dit vereist onder meer taalverwerking en leermiddelen voor de computer. Bovendien gebruiken we een topografische data-analyse, om zo verborgen structuren in de data op te sporen.'

De samenwerking met IBM Research moet ertoe leiden dat de Wageningse aardappelonderzoekers sneller en gericht kunnen

veredelen. Visser: 'We kennen alle genen in het aardappelgenoom, maar we weten nog niet precies wat ze doen. Stel: we willen een droogteresistente aardappel ontwikkelen. Dan zijn er bijvoorbeeld vijfhonderd genen die correleren met droogteresistentie, maar welke zijn de belangrijkste? Door de datasets te koppelen, kan Watson aangeven welke tien genen veelbelovend zijn om verder onderzoek aan te doen en eventueel al de kruisingsprogramma's mee te beginnen.'

Visser ziet veel toepassingen voor het computerprogramma in Wageningen. 'In de biologie heb je veel ongestructureerde datasets die je moet combineren om complexe vragen te kunnen beantwoorden. Denk aan het persoonlijk voedingsadvies en aan milieuvraagstukken. Dan heb je veel rekenkracht en slimme programma's nodig.' Cru-

ciaal in de benutting van big data is uiteindelijk niet de hoeveelheid informatie – die neemt nog steeds exponentieel toe – maar het stellen van de goede vragen, aldus Visser.

Parida wil graag samenwerken met Wageningen UR, omdat die wereldleider is op het gebied van landbouw- en milieuwetenschappen. 'Om computerprogramma's te ontwikkelen die kunnen redeneren, begrijpen en leren om complexe vraagstukken op te lossen, heb je de gecombineerde kennis nodig van computerdeskundigen en vakspecialisten. Die twee partijen moeten voortdurend samenwerken om programma's als Watson te 'leren' hoe die het vraagstuk moet oplossen.' Daarmee wordt Data Sciences een nieuwe wetenschappelijke discipline, aldus Parida, waarbij onderzoekers en bedrijven uit meerdere disciplines betrokken zijn. **AS**

CULTUREEL CAFÉ IN CAMPUS PLAZA

- **Ook internationale bakker en fastfoodrestaurant**

In het nieuwe Campus Plaza, dat zijn voltooiing nadert, komen straks in elk geval een cultureel café, een fastfoodrestaurant, een pastarestaurant en een 'studentensupermarkt'. Dat meldt Jos van Schriek van Ten Brinke Vastgoedontwikkelaars. Ook komen er een kiosk, een kopieerzaak, een groentewinkel en een internationale bakkerij,

gerund door een Nederlander van buitenlandse komaf 'die buitenlands brood en broodgerechten gaat maken'.

Een van de initiatiefnemers van het cultureel café, waar liveoptredens en lezingen zullen plaatsvinden, bevestigt desgevraagd dat er gesprekken lopen over zo'n onderneming. 'We willen de verbinding leggen tussen de campus en de stad. Het café wordt een soort voorpost.' Het geheel moet de aankleding krijgen van een Amerikaanse diner, waar singer-songwriters

en jazzmuzikanten optreden en waar op grote schermen het film- en cultuuraanbod van Wageningen zichtbaar wordt gemaakt.

Met dit pakket is Campus Plaza volgens Van Schriek voor 70 procent gevuld. Voor de resterende 30 procent van de ruimtes voert hij verkennende gesprekken met potentiële huurders. Met de namen komt de vastgoedontwikkelaar over een paar maanden naar buiten. **RK**

Lees ook de discussie op blz. 11.

kort

>> BREXIT

LEI onderzoekt gevolgen

De Engelse landbouworganisatie National Farmers Union (NFU) heeft het LEI gevraagd om de consequenties in te schatten van een mogelijke Brexit voor de Britse landbouw. In een referendum gaat de Britse bevolking zich in juni uitspreken over de vraag of Groot-Brittannië in de Europese Unie moet blijven. De NFU wil vooraf zijn houding bepalen. 'Het Wageningse onderzoek moet duidelijk maken welke elementen in de landbouw- en handelspolitiek de NFU moet koesteren en benadrukken in haar lobby', verklaarde een bestuurder van de NFU in de Britse pers. Het LEI-onderzoek moet eind maart gereed zijn. **AS**

>> SLOGAN

Minst dom

Eindelijk eens een lijstje waar Wageningen UR in de achterhoede eindigt: de verkiezing van de domste reclameslogan. *For quality of life is* volgens het Platform Hervorming Nederlandse Universiteiten (H.NU) zo gek nog niet. H.NU schreef eind vorig jaar de verkiezing van de domste reclameslogan uit als kritiek op de economisering van de universiteiten. De 'domste' slogan wordt volgens H.NU geleverd door de Universiteit Groningen met *Born leaders reach for infinity*. De Universiteit van Amsterdam werd tweede met *We are U* en Universiteit Lei-

FOTO: MEDIAPICTURES.PL / SHUTTERSTOCK.COM

den derde met *Excelleren in vrijheid*. Wageningen UR eindigde als voorlaatste, voor de TU/e (*Where innovation starts*). **RK**

>> UIT DE SPITS

'Weinig mogelijkheden'

Wageningen Universiteit ziet 'weinig mogelijkheden' om tegemoet te komen aan de wens van de NS om studenten te weren uit de spits. Dat zegt Tijs Breukink van de raad van bestuur. 'Wageningen University begrijpt de maatschappelijke wens om de piekbelasting van het openbaar vervoer te verminderen', zegt hij. Maar de meeste Wageningse studenten komen volgens Breukink met de fiets. Ze komen ook vaak niet voor college naar de campus, maar om te studeren in een bibliotheek of computerzaal. Ten slotte wil de universiteit discussies met de studentenraad over het verruimen van collegetijden niet verder compliceren. **RR**

©COLUMN|KEES

Maatschappelijke bijsluiter

Achter elk voedingsmiddel zit een verhaal. Daarom zou er bij elk voedingsmiddel een 'maatschappelijke bijsluiter' moeten zitten om iedereen te vertellen wat de hoofd- en bijeffecten van dat voedingsmiddel zijn. Net als bij geneesmiddelen en financiële producten, maar dan uitgebreid met de effecten op de maatschappij.

Koop je reguliere melk, dan koop je een zuivel drank waarvan de kwaliteit steeds meer omstreden is. Die drank is rijk aan calcium, maar de verhouding tussen verschillende omegavetzuren kan beter en als het verhaal over A2-melk klopt, is dat een bom onder de gezondheidsclaim op melk. Maar buiten dat: bij elke aankoop van reguliere melk stimuleer je de vervuiling van het oppervlaktewater, jaag je boeren nog meer in de schulden, stuur je meer broeikasgassen de lucht in, geef je gruto's en kieviten nog minder kans om eieren uit te broeden, bezorg je koeien een kortere levensduur en veroorzaak je het euthanaseren van 'overtollige' stierkalfjes. We noemen het netjes euthanaseren, maar eigenlijk is het: het simpelweg doden van kalfjes omdat ze geen economisch gewin geven.

Sinds het afschaffen van het melkquotum in april 2015 zijn melkveehouders flink meer koeien gaan houden, met alle nadelen van dien. De enige die er wel bij vaart, is FrieslandCampina. Overproductie drukt de inkoopprijs, terwijl de consumentenprijzen niet dalen. 2015 was het beste jaar ooit! Maar wel met een dubbel gevoel, zeggen ze zelf. Kunnen we echt geen duurzamer melkproductiesysteem ontwerpen, met zoveel wijze wetenschappelijke mannen en vrouwen aan onze WUR, al 11 jaar de beste universiteit van Nederland? **B**

Kees van Veluw (57) is docent Permacultuur en netwerker biologische landbouw. Zijn visie haalt hij uit zijn werk met zowel Afrikaanse als Nederlandse boeren, zijn vrouw, drie zonen, hond en kippen.

ONDERZOEKSFACILITEITEN DLO DRAAIEN MET VERLIES

- **Kosten voor onderhoud en vernieuwing niet gedekt**
- **Ook andere onderzoeksinstututen hebben tekorten**

De Nederlandse instituten voor toegepast onderzoek, waaronder DLO, komen zo'n 300 miljoen euro tekort voor het op peil houden van hun onderzoeksfaciliteiten. Dat blijkt uit een inventarisatie van het ministerie van Economische Zaken.

DLO heeft 83 miljoen euro nodig voor onderhoud van de bestaande onderzoeksfaciliteiten en nog eens 9 miljoen om te investeren in nieuwe faciliteiten. DLO reserveert daar geld voor, maar die reservering is niet voldoende. 'De exploitatie van deze onderzoeksfaciliteiten is nooit dekkend', zegt manager Petra Caessens van CAT-AgroFood, 'want de kosten van de faciliteiten kunnen niet volledig op onderzoeksprojecten worden verhaald.' Hoeveel miljoen DLO tekortkomt, weet ze niet.

Bij de DLO-faciliteiten gaat het om de High Containment Unit voor

het werken aan zeer besmettelijke dierziekten in Lelystad, de Dairy Campus in Leeuwarden, het varkensinnovatiecentrum in Sterksel, laboratoria van Imares in IJmuiden en Den Helder, kassen en proefvelden van Unifarm her en der in Nederland en het AlgaeParc en laboratoria van het Rikilt in Wageningen. En ook enkele faciliteiten van Wageningen Universiteit zijn meegenomen in de inventarisatie: CAT-AgroFood op de campus en de proefbedrijven voor de glastuinbouw in Bleiswijk. DLO schat de onderhoudskosten voor deze voorzieningen in de komende jaren op 83 miljoen euro. Daarnaast heeft DLO de komende jaren 9 miljoen euro nodig voor nieuwbouw van het Centraal Veterinair Instituut in Lelystad.

In totaal komen de instituten voor toegepast onderzoek – naast DLO zijn dat TNO, Deltares, Marin, ECN en NLR – 166 miljoen tekort voor onderhoud van bestaande faciliteiten. Daarnaast hebben de instituten nog eens 165 miljoen euro nodig om nieuwe laboratoria te bouwen, voor toekomstig onderzoek.

Enige haast is geboden: volgens de instituten moet het merendeel van de investeringen tussen nu en 2020 worden gedaan om concurrerend te blijven.

De zes instituten hebben laboratoria en testruimtes waar onderzoekers onder meer nieuwe generaties zonnecellen testen en dijkdoorbraken simuleren. Vaak zijn die faciliteiten betaald uit het aardgasbatenfonds FES, maar daarbij is geen rekening gehouden met de onderhoudskosten. 'De gedachte dat deze grote, vaak unieke faciliteiten rendabel zijn, is een utopie', zegt directeur Maarten Smits van Deltares. Sinds

het topsectorenbeleid vijf jaar geleden werd ingevoerd, krijgen de instituten minder geld van de overheid.

Volgens Bas Wessels, directeur Corporate finance & control van Wageningen UR, verkeren de onderzoeksfaciliteiten in een soort niemandsland. 'De overheid besteedt steeds minder aan onderzoeksfaciliteiten, de opdrachtgevers uit de markt betalen alleen de onderzoekskosten, en onderzoekfinanciers als de EU betalen maar een klein deel van de indirecte kosten. Daardoor is er niemand meer die de vaste kosten voor apparatuur en faciliteiten voor zijn rekening neemt.' **AS**

PITCH JE ONDERZOEK

Drie minuten. Zo lang kregen de vijftien deelnemers aan de voorronde van Famelab op vrijdag 4 maart om te vertellen wat hun onderzoek leuk en relevant maakt. De onderwerpen liepen uiteen van de bijwerkingen van het opruimen van olievervuiling tot het fokken van kippen die minder snel ziek worden. Die laatste presentatie werd gegeven door Tom Berghof, die het publiek vermaakte door een antilichaam na te doen (foto). Tim Hofmeester en Nikki Mascarenhas wonnen de voorronde en gaan door naar de landelijke finale op 22 april in Utrecht. **KG**

FOTO: SPREAD THE WORD

MEER PROEFDIEREN GEBRUIKT

- **Stijging van 9 procent**
- **Kip blijft koploper, voor vis en varken**

Wageningen Universiteit gebruikte in 2014 ruim 14 duizend proefdieren. Dat is bijna een tiende meer dan het jaar daarvoor. De cijfers komen uit het jongste rapport *Zodoende* van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit. Wageningen Universiteit gebruikte in 2014 voor experimentele doeleinden bijna 5.000 kippen. Een goede tweede is de vis (ruim 3700) en op drie staat het varken, met ruim 1700.

Het toegenomen proefdiergebruik is volgens proefdierdeskundige Rob Steenmans van Corporate education, research & innovation niet verontrustend. Het getal

schommelt van jaar tot jaar. In 2013 nam het gebruik juist met ruim 13 procent af. 'Wij zijn maar een relatief kleine vergunninghouder. Als er in een jaar toevallig meerdere projecten van aio's lopen, neemt het totaal al snel toe.'

Steenmans wijst er bovendien op dat de totalen niets zeggen over het ongerief dat de dieren ondervinden. Zo verdubbelde het aantal gebruikte runderen in 2014 tot 1106. Steenmans: 'Daarbij ging het om een proef in het veld waarbij ten behoeve van een genetisch onderzoek één keer een bloedmonster werd afgenomen.'

Wageningen Universiteit staat in de middenmoot wat betreft proefdiergebruik. Grootverbruiker is de Radboud Universiteit Nijmegen met bijna 50 duizend proefdieren. Dat beeld verandert overigens als ook het proefdiergebruik van

DLO wordt meegenomen. DLO heeft de jongste cijfers nog niet paraat, maar kwam in 2013 tot twee keer zoveel proefdieren als de universiteit. Dat maakt Wageningen

UR in een klap grootgebruiker binnen de academische wereld. Het proefdiergebruik binnen DLO neemt overigens al een aantal jaren flink af. **RK**

ZESTIEN MASTERS ZIJN 'TOPOPLEIDING'

- **Eén meer dan vorig jaar**
- **Organic agriculture verliest toppredicaat**

Van de 32 Wageningse masters heeft de vorige week verschenen Keuzegids er 16 het stempel 'topopleiding' gegeven. Dat is er één meer dan vorig jaar.

Vanaf vandaag zijn ook Climate studies en International development studies topopleidingen. Organic agriculture raakt het predicaat topopleiding op het nippertje kwijt. Opleidingen mogen zich van de Keuzegids Masters 'top' noemen als ze een score halen van minimaal 75 uit 100 punten. Organic agriculture haalde vorig jaar 76 punten, ditmaal 74.

De Wageningse opleiding waar studenten en onderwijsexperts het minst over te spreken zijn is Landscape architecture and planning. Dat is al jaren zo en daarom

is de opleiding dit jaar op de schop gegaan. Het duurt nog even voordat in de Keuzegids te zien is of deze koerswijziging het gewenste effect heeft gehad.

De scores in de gids zijn altijd deels gebaseerd op de resultaten van de Nationale Studenten Enquête – in deze laatste editie zijn de scores uit 2013, 2014 en 2015 gebruikt – en op het expertoordeel van accreditatieorganisatie NVAO. Ook die instantie is nog niet in Wageningen langs geweest sinds het begin van dit collegejaar. **KG**

Wageningen **in'to** Languages
opens up new worlds

Start 21 maart

Taalcursussen voor medewerkers

Schrijf je nu in!

'Taal brengt je verder'

www.wageningenUR.nl/into

EXTREEM WEER VOORSPELLEN

Wat is extreem weer eigenlijk? Wat brengt ons het veranderende klimaat op dat vlak en hoe kunnen we het publiek er voortaan goed over informeren? De nieuwe buitengewoon hoogleraar Klimaatdiensten Albert Klein Tank, werkzaam bij het KNMI, gaat daar onderzoek naar doen

Hoogleraar Klimaatdiensten, dat klinkt niet erg extreem.

‘Die naam is inderdaad wat cryptisch. De samenleving is gewend aan weersverwachtingen en weerswaarschuwingen. Dat zijn diensten. Om die te leveren heb je een grote

stroom aan informatie nodig. Het gaat erom die informatie ook voor klimaatverandering te ontwikkelen en operationeel te maken. Dat is een jong vakgebied waar nog veel in te onderzoeken valt.’

Zoals?

‘Hoe hangen trends die we zien in weer- en klimaatextremen onderling samen? Kunnen we klimaatscenario's maken die iets zeggen over extreem weer in de toekomst? Krijgen we vaker storm aan de kust of overstromingen in een bepaald gebied? Wat zijn goede indicatoren voor de landbouw om rekening mee

te houden? Als je zegt dat er 4 procent meer neerslag valt, wat betekent dat dan voor de sector? Hoe moet je een toename van zware buien vertalen naar dimensies van rioolbuizen? Welk gewas past bij het toekomstig klimaat?’

Wat is eigenlijk normaal weer?

‘Wereldwijd hanteren meteorologen dezelfde afspraak: normaal is een dertigjarig gemiddelde. Op dit moment is die normale periode 1981-2010. In 2020 verandert die periode weer. Normaal is dus een afspraak, niet meer en niet minder.’

En hoe weet je dan of weer extreem is?

‘Dat is wetenschappelijk een moeilijk te beantwoorden vraag. Je kunt weersmodellen maken zonder klimaatverandering. Daarmee kun je berekenen hoe groot de kans is op extreem weer. Die kans kun je vergelijken met de extremen die we nu zien. Op basis daarvan kun je uitspraken doen over weersextremen. Maar je kunt natuurlijk nooit van een individueel extreem zeggen of het toe te schrijven is aan klimaatverandering of niet. Bovendien is een extreem niet altijd het werk van het klimaat. Soms is het ook gewoon een samenloop van omstandigheden. Noordenwind, aanvoer

van water uit Duitsland en regen kunnen samen zorgen voor overstromingen van onze rivieren.’

Zin in je nieuwe baan?

‘Ja, het werken met studenten geeft veel nieuwe energie. De inventiviteit en innovatie van studenten is groot. Ik kom daardoor zelf ook weer op goede ideeën. Het werken op de universiteit geeft mij de kans de verdiepingsslag te maken, waar ik bij het KNMI niet aan toe kom.’ **RK**

Meer interviews lezen?

Bekijk het dossier op resource-online.nl.

EEN OP TIEN KRULSTAARTEN STUKGEBETEN

• **Praktijkonderzoek met niet-gecoupeerde varkens**

Een op de tien vleesvarkens krijgt bijtwonden als boeren de krulstaarten niet meer couperen. Dat blijkt uit praktijkonderzoek van Marion Kluivers op VIC Sterksel. Staartbijten is een aloude probleem in de varkenshouderij. Om het te beperken, worden de staarten verwijderd. Vanwege de maatschappelijke roep om meer dierenwelzijn zoeken de boerenorganisaties naar mogelijkheden om daar op termijn

mee te stoppen.

Kluivers volgde gedurende twee jaar 1428 biggen die niet waren gecoupeerd. Ze ging na of de varkens verwondingen aan hun staart kregen. Dat bleek gemiddeld bij 10 procent van de dieren het geval. Goed management kan het staartbijten in de praktijk verminderen, merkte Kluivers. In stallen met veel ‘speelgoed’, zoals stukken hout, touw, een jute zak en ruwvoer, richten de varkens zich op dat materiaal en bijten ze elkaar minder. Ook extra voerbakken in de stal helpen, omdat je dan voorkomt dat een varken de andere varkens wegjaagt bij de voer-

bak door ze in hun staart te bijten.

Een verrassend inzicht was dat biggen van drie tot vier weken soms al met staartknabbelen be-

ginnen. Varkenshouders kunnen hierop anticiperen door al afleidingsmateriaal in het kraamhok te plaatsen. **AS**

GRENZEN STELLEN AAN BLOEDVEILIGHEID MAG

• **Testen donorbloed kost miljoenen**
• **Filosofen zien geen verschil met andere zorgkosten**

Het is niet onethisch als bloedbanken grenzen stellen aan de kosten voor veilig donorbloed. Dit stellen Marcel Verweij en Koen Kramer van de leerstoelgroep Filosofie in het *Journal of Medical Ethics*.

In 2012 ontstond controverse over dure medicijnen tegen de ziekte van Pompe en Fabry. Een plan om die niet meer te vergoeden, strandde, maar de discussie bleef. Sommige experts stellen dat een gewonen levensjaar in goede gezondheid (QALY) maximaal 80 duizend euro mag kosten. Dat is echter nog geen algemeen aanvaard standpunt.

De prijs van veilig donorbloed heeft tot nu toe nooit ter discussie gestaan, zegt Hans Zaaijer, hoogleraar Bloedoverdraagbare infecties aan de Universiteit van Amsterdam (UvA). Opmerkelijk, want bloedbank Sanquin doet nu al testen die veel duurder zijn dan 80 duizend euro per QALY. Zo wordt alle donorbloed op twee manieren gescreend op virussen: met een goedkope en een duurdere, gevoeliger test. Die dure variant vindt zo weinig extra

infecties dat de kosten in de miljoenen euro's per gewonnen levensjaar lopen. Zaaijer: ‘De hiv-test heeft zelfs nog nooit een infectie opgeleverd die de goedkope test niet had gevonden.’

Verweij en Kramer zochten ethische argumenten voor het idee dat bloedveiligheid meer middelen verdient dan andere zorg. Maar geen van de gevonden argumenten overtuigde. Zo vinden de filosofen niet dat een bloedtransfusie een aan patiënten ‘opgelegd risico’ is; Het is een medische ingreep als andere, met een proportioneel risico. Ook zijn het geen identificeerbare mensen in nood die profiteren van veiliger bloed, een moreel argument voor meer inspanningen.

Bovendien, schrijven Verweij en Kramer, kan het uitgespaarde geld elders veel meer goed doen. Er zitten grote *opportunity costs* aan hoge zorguitgaven met weinig resultaat. ‘Het is geen geld versus ethiek’, zegt Verweij. ‘Ook het doen van een kosten-batenanalyse is ethiek.’

Overigens vindt Verweij niet dat het aan filosofen is om de knoop door te hakken. ‘Bloed heeft een bijzondere betekenis’, zegt Verweij. ‘Als de samenleving dat koste wat kost zo veilig mogelijk wil, dan is dat misschien irrationeel, maar democratisch te legitimeren.’ **RR**

VISIE <<

‘Lynx en wasbeerhond komen eraan’

We hadden al – eventjes – een wolf en deze maand is de eerste goudjakhals gesignaleerd in Nederland. Volgens Hugh Jansman, ecooloog bij Alterra, kunnen we de komende tijd nog veel meer wilde terugkeerders of nieuwelingen verwachten.

Om welke dieren gaat het dan?

‘Het is zeer waarschijnlijk dat de lynx gaat komen. Meldingen zijn er al geweest, maar de betrouwbaarheid hiervan is dubieus. Toch gaat hij vroeg of laat Nederland aandoen. In de grensregio in Duitsland nemen de aantallen toe. Ook de visarend gaat hier vermoedelijk broeden. De vogel trekt nu al jaarlijks door en overzomert steeds vaker. Eigenlijk ben ik verbaasd dat de zeearend hem voor was.’

Waarom verspreiden wilde diersoorten zich steeds meer over Europa?

‘Daar zit een aantal trends achter. Zo biedt Europese wetgeving betere bescherming voor de soorten en hun leefgebieden. Verder valt veel agrarisch gebied leeg, zeker in Oost-Europa. Dit wordt teruggegeven aan de natuur. De beweging voor rewilding zit hier ook bovenop.’

Is dit altijd een positieve ontwikkeling?

‘Soms gaat het ook om exoten als de wasbeer en wasbeerhond. Deze zijn naar Europa gekomen voor de pelsdierhouderij. Inmiddels is het leefgebied van de wasbeerhond hier groter dan het oorspronkelijk leefgebied in Oost-Azië. In Nederland zijn al tientallen meldingen, maar voortplanting is vooralsnog incidenteel. Bij onze oosterburen worden jaarlijks al tienduizenden dieren geschoten. Dat probleem komt eraan; vroeg of laat krijgen we hier mee te maken.’

Komen er ook nog echt grote dieren aan?

‘Het is een beetje een *wild guess*, maar de eland loopt inmiddels van Polen het voormalig Oost-Duitsland in. Ik sluit niet uit dat die binnen afzienbare tijd deze kant op komt. Het gaat dan wel om einzelgangers; definitieve vestiging lijkt me onwaarschijnlijk. Ons waterrijke land is weliswaar een geschikte habitat, maar het wordt enorm doorsneden door wegen.’ **RR**

NEGATIEF KEUR-MERK WERKT BETER

- Consument mijdt ‘foute’ producten
- Oplossing voor kloof tussen denken en doen

We vinden allemaal dat we duurzaam bezig moeten zijn. Maar eenmaal in de winkel, blijkt daar weinig van. Toch is er hoop. Negatief labelen – ‘deze vla is niet biologisch’ – werkt namelijk wel. Dat concludeert onderzoeker Ynte van Dam in zijn proefschrift Sustainable Consumption And Marketing.

‘Voor de grote massa werkt positief labelen nauwelijks’, legt Van Dam uit. ‘Het kan zelfs contraproductief werken, omdat het de standaard neerzet waar de meeste mensen niet aan kunnen voldoen. En dat is demotiverend.’ In plaats van het duurzame artikel als zodanig aan te prijzen, is het veel effectiever om de minst duurzame vari-

ant aan te wijzen. ‘Naming and shaming. Als je dat doet, verdwijnt het minst duurzame product vanzelf uit de schappen. Ik geloof heel erg in het opruimen van onderaf.’

De kloof tussen duurzaam denken en duurzaam doen, ontstaat volgens Van Dam doordat we op verschillende niveaus over duurzaamheid denken. Aan de ene kant is duurzaamheid een abstract begrip, een na te streven doel dat ergens ver weg in de toekomst ligt. Op een ander niveau is duurzaamheid een concrete keuze in het hier en nu. En die keuze is moeilijk. Het psychologische mechanisme hierachter wordt beschreven in de *construal level theory of psychological distance*, door Van Dam vertaald als het ‘ja natuurlijk, oh nee-effect’. Iedereen is voor duurzaamheid – ‘ja natuurlijk’ –, maar als het op concreet gedrag aankomt, wordt het anders – ‘oh nee’.

Toch is daar een mouw aan te

passen. Concreet duurzaam gedrag wordt volgens Van Dam aangewakkerd door intrinsieke motieven. Door aan die motieven te appelleren, kun je duurzaam gedrag bevorderen. Van Dam onderzocht in dit kader de rol van eigenwaarde en het zelfbeeld. ‘Als mensen zichzelf zien als duurzaam en ethisch handelend, dan gedragen ze zich er ook naar en wordt duurzaam gedrag een vorm van zelfbevestiging.’

Daarnaast helpt negatief labelen dus ook. Negatief labelen maakt gebruik van het gegeven dat we ons bij het maken van keuzes vooral laten leiden door uitkomsten die we willen vermijden. We laten eerder een product liggen dat het label ‘niet-duurzaam’ heeft, dan dat we iets kopen dat ‘duurzaam’ is. Experimenten van Van Dam tonen dat aan. **📖 RK / illustratie: Pascal Tieman**

NATUURMIDDEL VERVANGT ANTIBIOTICA IN MELKSTAL

- Nieuwe editie stalboekje in de maak
- Gebruik natuurlijke middelen stijgt

Maria Groot van Rikilt maakt een nieuwe uitgave van het stalboekje Melkvee uit 2011. Daarin staat hoe melkveehouders kruidenpreparaten en homeopathische diergeneesmiddelen kunnen toepassen.

Deze middelen, die het gebruik van antibiotica moeten beperken, worden steeds populairder. Vorig jaar maakte 61 procent van de melkveehouders er gebruik van, zo bleek onlangs uit een marktonderzoek onder 400 melkveehouders. Een jaar eerder was dat nog 45 procent.

Groot kent de meeste natuurproducten die de veehouders gebruiken, zoals het homeopathische middel Pyrogenium. Dat bevat slangen gif dat goed zou werken tegen een beginnende uierontsteking. Een ander populair, natuurlijk middel is mintzalf voor de uiers. De pepermunt zorgt voor een betere doorbloeding, remt ontstekingen en werkt pijnstillend in de uier. Verder zijn de bolussen – grote pillen – op basis van knoflook populair. ‘Die schiet je in de pens van de koe’, zegt Groot. ‘Knoflook werkt antibacterieel en antiviraal en het breekt het beschermende laagje rond de bacteriën af, waardoor afweerstoffen van de koe ze beter kunnen uitschakelen.’

Voor haar nieuwe uitgave van Melkvee vraagt Groot producen-

ten naar de samenstelling van hun producten. ‘Als ze die niet willen geven, komt het product niet in het stalboekje. Meestal geven ze de samenstelling en eigen

onderzoek naar de werking van hun product. Dan beoordeel ik, aan de hand van de literatuur, of het logisch is dat het middel iets doet.’ **📖 AS**

Twee studenten zien een uitweg uit het koe-en-kalf-dilemma. Ondertussen discussiëren lezers online over de winkels die in het nieuwe Campus Plaza komen. Ook een mening? Discussieer online mee of mail naar resource@wur.nl.

REACTIES OP...

RESOURCE-ONLINE.NL

KOE BIJ KALF

De Tweede Kamer wil onderzoeken of koe en kalf langer bij elkaar kunnen blijven. Geen goed idee, want juist nadelig voor het dierenwelzijn, oordeelt dierenwelzijnsexpert Hans Hopster. Twee studenten zien een oplossing in een alternatieve stal, schrijven ze in een ingezonden brief.

‘Hoewel een kalf “extreem zelfredzaam” wordt geboren, is ook de bandvorming tussen koe en kalf niet zomaar ontstaan. Die heeft vast een functie en wij stellen ons voor dat een kalf veel van de moederkoe kan leren. Om die reden vroegen wij ons het volgende af: zijn er voorbeelden van (kleinschalige) boerderijen waar koe en kalf bij elkaar blijven tot het kalf zelfstandig is? Op de grootschalige boerderij waar we wel eens hebben geholpen, krijgen kalveren gewoon melk van de melkkoeien te drinken, maar dan uit een emmer. Dat een kalf te veel melk wegneemt,

lijkt dus niet de reden ze uit elkaar te halen. Ook voor het argument dat kalveren ziektes oplopen in een ligboxenstal zien we een oplossing. We denken aan een stalindeling waar de moeder bij het kalf kan, maar het kalf niet bij de moeder. Met de zenders die koeien in moderne stallen om hun poot dragen, is een systeem mogelijk waarbij de moederkoe met haar individuele zender de deur kan openen. Dit bootst de natuurlijke situatie na die Hans Hopster aanhaalde, waarbij moederkoe haar kalf verstopt en af en toe gaat kijken. Tegelijkertijd kan het kalf nog handmatig biest krijgen. Hoe dichterbij de natuurlijke situatie van het dier, hoe beter, lijkt ons. Het bestuderen van deze optie lijkt ons een interessante manier om dierenwelzijn – en mogelijk de productie – te verbeteren.’

Natalie van Dis, masterstudent Environmental biology aan de Universiteit Utrecht en Annelies Beniers, masterstudent Plant sciences aan Wageningen University en onderzoeksassistente bij Agrosysteemkunde

SNEL HAPPEN

Het nieuwe gebouw Campus Plaza krijgt vorm. Behalve studentenwoningen komen hierin winkels, een café en restaurants (zie blz. 5).

Voor al het fastfoodrestaurant dat in Plaza komt, lokt online reacties uit. Fastfood is blij met de nieuwe mogelijkheden. ‘Yes! Nieuwe vaste lunchplek! Eindelijk!’ Andere mensen vinden zo’n restaurant niet passen bij een universiteit die gezond gedrag wil bevorderen. Er wordt gegnuifd over de ‘kwaliteit van leven’ die Plaza zo gaat bieden. ‘Als je constant alles wat ook maar een beetje verkeerd zou kunnen zijn uit je leven moet verbannen’, werpt ZLG tegen, ‘dan betwijfel ik de “kwaliteit van leven”.’ In een gezond leven zou een frietje op zijn tijd best kunnen. Anderen vragen zich af wat voor impact het nieuwe gebouw gaat hebben op de rest van de campus. ‘Hoe zit het [...] met de andere supermarkt en kantine op de uni [...] zelf?’ vraagt X. We gaan het zien. Campus Plaza gaat dit jaar nog open. **📖 RR**

Wageningse kopstukken: Erwin Bulte

Topeconomie op dorpsniveau

Een corrupte chief brengt meer vooruitgang dan een dorpsraad. Het is een van de verrassende uitkomsten van Erwin Bultes onderzoek naar machtsverhoudingen in Afrikaanse dorpen. De gelauwerde ontwikkelingseconoom ziet verbeterpunten voor Wageningen. 'We hebben hier niet de klasse om wetenschappelijk talent goed te beoordelen.'

tekst Albert Sikkema foto's Guy Ackermans

Erwin Bulte kreeg in 2011 anderhalf miljoen euro van NWO om uit te zoeken welke instituties – formele en informele regels en organisaties – bijdragen aan landbouwontwikkeling in Afrika. Dat doet de hoogleraar Ontwikkelingseconomie onder meer met experimenten waarbij een paar Afrikaanse dorpen wel een medicijn of zak met geld krijgen en andere niet. Onderzoekers leggen vervolgens vast wat er gebeurt. Het is een omstreven, nieuwe benadering in de ontwikkelingshulp, waar 'men vaak maar wat aanrommelt', aldus Bulte.

Toch komt de ontwikkelingseconoom niet met een nieuw grand design van hoe het dan wel moet met de ontwikkelingssamenwerking. Hij is een micro-econoom die het economische verkeer op dorpsniveau aanschouwt. Zijn onderzoek is een aaneenschakeling van proefschriften waarin promovendi processen en machtsstructuren blootleggen.

SOFFE PRAATCLUBS

'Een van mijn promovendi heeft in acht Afrikaanse landen uitgezocht of *stakeholder platforms* een rol spelen bij lokale ontwikkeling. In die platforms moedigen wij de producenten, transporteurs en verwerkers in een voedselketen aan om samen te werken en zo bijvoorbeeld een betere toegang tot kunstmest of de markt te krijgen. Die platforms klinken als softe praatclubs, maar tot mijn verrassing bleken ze een succes. Dorpen met een platform realiseren meer innovatie en voedselzekerheid dan de dorpen zonder.'

In een ander experiment kreeg een aantal dorpen 600 dollar. Bulte: 'In de helft van de dorpen ging dit geld naar de chief, in de andere gevallen naar een door ons gecreëerde dorpsraad. Het geld was bedoeld voor voorzieningen zoals een school, een dorps huis of gezamenlijke latrines. We kenden de verhalen van de zichzelf verrijkende chiefs en verwachtten dat het democratische dorpsbestuur het geld beter zou besteden. Maar uit ons experiment bleek dat de dorpsraad veel minder bereikte met die 600 dollar.'

Is dat vloeken in de kerk van de donoren?

'Ja. Veel ontwikkelingsorganisaties stellen zo'n democratisch bestuur als voorwaarde in hun projecten, terwijl ze dus niet goed presteren. De chief heeft een groot net-

werk, hij krijgt dingen voor elkaar en steekt minder in eigen zak dan we dachten. Maar een jaar later ontdekten we nog iets. De dorpsraad speelde weinig klaar omdat haar projecten werden gesaboteerd door de chief. Hij ontmoedigde bijvoorbeeld dorpsbewoners om gratis te werken aan het bouwen van de latrines.'

Bultes groep deed dit onderzoek samen met de Royal Society for the Protection of Birds. 'Naar aanleiding van ons experiment besloot deze natuurorganisatie om haar projecten in Afrika voortaan via de chiefs te laten lopen. De ontwikkelingsorganisaties en de Wereldbank hebben honderden dorpsraden gecreëerd in Afrika die de bestaande machtsstructuur met de chief moesten vervangen om het land te ontwikkelen. Maar als het projectgeld op was, stopten ook deze parallelle, nieuwe instituties. We zijn tot de conclusie gekomen dat je beter kunt voortbouwen op de bestaande instituties. Daarom wil ik begrijpen hoe die informele bestuursystemen in de dorpen werken en hoe je die systemen zo kunt aanpassen dat de arme dorpsbewoners en de potentiële ondernemers er het meest bij gebaat zijn. Die informele machtsverhoudingen zijn bepalend in het Afrikaanse achterland, waar de staat vrijwel afwezig is.'

ERWIN BULTE 1968, Amsterdam

1992	Diploma's Tropische Bosbouw en Ontwikkelingseconomie, Landbouwwuniversiteit Wageningen
1997	Promotie ontwikkelingseconomie in Wageningen
1998-2005	Onderzoeker aan de Universiteit van Tilburg
2005-2014	Bijzonder hoogleraar Milieueconomie in Tilburg
2005-heden	Research fellow aan de University of Cambridge
2006-heden	Hoogleraar Ontwikkelingseconomie in Wageningen
2007-heden	Research fellow aan de University of Oxford
2014-heden	Hoogleraar Institutions and development aan Universiteit Utrecht

Bulte is getrouwd en heeft drie zoons.

‘Ik wil dat mensen zien dat er serieuze economie in Wageningen wordt bedreven’

Wil je maatschappelijke impact hebben met je onderzoek?

‘Ik zou kunnen zeggen: mijn onderzoek zorgt voor een betere besteding van ontwikkelingsgeld. Maar dat is niet de belangrijkste reden dat ik dit onderzoek doe. Ik vind het heel leuk om dit soort processen beter te begrijpen. Een van de dingen waar ik achter ben gekomen, is dat we geen idee hebben hoe mensen leren. We gaan ervan uit: ik ga naar een dorp, ik vertel jou hoe je kunstmest moet gebruiken en dan vertel jij het door – de kennis gaat als een lopend vuurtje door het dorp. Heel veel ontwikkelingsprojecten draaien op dit principe. Maar het klopt niet. In Rwanda hebben we dorpelingen in zogenaamde *village banks* les gegeven over geldzaken. Zij gebruikten de kennis en verbeterden hun werk. Maar toen we andere mensen uit deze *village banks* later bij elkaar zetten, bleek dat die niets hadden geleerd. Conclusie: de cursisten vertelden het niet door. Hetzelfde merkten we in een landbouwproject in Malawi. Boeren geven de kennis niet aan elkaar door, tenzij zij daarvoor worden betaald. Heel veel ontwikkelingsprojecten mislukken omdat we ervan uitgaan dat onze kennis zich automatisch verspreidt. Niet dus.’

Dit is meer antropologie dan economie.

‘We zitten op het grensgebied van economie en antropologie. Maar anders dan veel antropologisch werk is al ons onderzoek kwantitatief. We tellen en meten en stoppen

de resultaten in een regressiekader om correlaties en causale verbanden uit te rekenen. Daar zijn antropologen weleens verbaasd over.’

In 2014 werd je door economentijdschrift De Economist bestempeld als beste econoom van Nederland.

‘Ik sta al jaren in de top 20 van die economenlijstjes, maar dat jaar had *De Economist* in de berekening meer nadruk gelegd op kwaliteit in plaats van productie en toen stond ik tot ieders verbazing bovenaan. Dat maakt me niet uit. Ik ken de beperkingen van dit soort lijstjes. Ik vind het wel belangrijk dat ik in de top 20 sta, dat mensen zien dat er serieuze economie in Wageningen wordt bedreven. Mijn hoge positie is het resultaat van teamwork, en vooral van de inspanningen van promovendi die onder moeilijke omstandigheden data verzamelen.’

Wat stelt Wageningen voor in de economie?

‘In ons vakgebied, de ontwikkelingseconomie, staan we goed op de radar. Maar ik zit ook geregeld in Oxford en Cambridge. In Oxford zijn elke dag twee seminars voor economen, hier in Wageningen is er eentje per week. In Oxford komt bijna iedereen, om te leren van anderen, hier in Wageningen laat de helft van de stafleden verstek gaan. Laat ik het zo zeggen: er kan nog veel verbeteren in Wageningen. Ik zie het ook bij de tenure track. Bij de topuniversiteiten speelt de zittende staf een belangrijke rol

bij het aannemen en beoordelen van wetenschappelijk talent. Daar bespreekt de staf de kwaliteit van de kandidaat en het belang en de innovatie van diens werk. Dat hebben we hier niet, want in Wageningen ontbreekt bij de staf de kwaliteit en het gezag. Dus vallen we terug op spreadsheets en puntentellingen – zoveel publicaties, zoveel promovendi. Ik ben blij dat het talent via tenure track perspectief krijgt op een wetenschappelijke loopbaan, maar we hebben hier niet de klasse om ze goed te beoordelen.’

Wat is jouw ambitie als wetenschapper?

‘Ik hoef zelf niet zo nodig de beste te zijn, maar wil wel graag werken in een zichtbare groep in mondiaal perspectief, omdat dat de kansen op nieuwe, interessante samenwerkingsprojecten vergroot. In de ontwikkelings-economie heb je topgroepen in MIT, Yale en Berkeley. Stel dat zij drie Europese onderzoeksgroepen mogen aanwijken met wie ze graag willen samenwerken, en wij behoren daartoe, dan hebben we echt wat opgebouwd.’

Hoe werk je aan kwaliteit?

‘Ik heb een jonge groep. Eentje is net terug uit Yale, een ander zit in Berkeley, en nog eentje in Oxford. Laat ze maar rondkijken en zien: zo kan het ook. Ik hoop dat dat hun referentiekader wordt. Zo goed als die instellingen zullen we nooit worden, maar een positie in de Europese top 3 op ons vakgebied is een mooi streven. Ik probeer goede mensen van buiten Wageningen aan te nemen; alleen als een Wagenings afgestudeerde echt beter is dan de rest, neem ik hem of haar aan. Vorige week hadden we een Onderzoeksdag, waarbij dus ook de vier medewerkers in tenure track aanwezig waren. Daar hebben we gepraat over onze publicatiestrategie. Gaan we puntjes sprokkel met Q1-journals die veel rommel publiceren of gaan we voor de toptijdschriften met de beste reputatie in het veld? Alleen die toptijdschriften tellen als je elders aan de slag wilt.’

‘Ik neem weleens een van de kinderen mee naar een meeting in Afrika’

Wat heb je met Afrika?

Voor het eerst moet hij lang nadenken. ‘Ik vind het heel plezierig om daar te werken. Het is er heerlijk – de mensen, het landschap en het werk. Afgelopen zomer ben ik met mijn vrouw en drie kinderen op vakantie geweest in Oeganda. Ik neem ook weleens een van de kinderen mee als ik voor een meeting in Afrika moest zijn. Dan plak je er drie dagen achteraan om bijvoorbeeld op safari te gaan. Ik wil iets overdragen aan mijn kinderen. De wereld is groot en afwisselend – ontdek ‘m.’

Je hebt drie zoons die allemaal voetballen.

‘Ja, ik sta op zaterdag langs de lijn bij ONA53 voor mijn zoons van 10, 12 en 15 jaar. Maar ik ben vooral een

Feyenoord-fan. De jongens gaan vaak mee naar de Kuip. We hebben allerlei prullaria van Feyenoord in huis, zoals beddengoed, ondergoed en sjaals. En als Feyenoord slecht presteert, zoals de laatste tijd, heeft dat invloed op mijn humeur. Het is eigenlijk best bijzonder dat ik Feyenoord-fan ben, want ik kom uit Amsterdam. Mijn hele familie is voor Ajax, maar opa was voor Feyenoord. Op verjaardagen werd opa steeds in de hoek gezet door de rest van de familie. Als kleine jongen moet ik toen hebben geroepen: ik ben ook voor Feyenoord! Ik koos voor de underdog.’ Met een lach: ‘Anders houd je het ook niet vol bij Feyenoord.’

Is voetbal je belangrijkste hobby?

‘Nou, ik heb tot mijn twintigste gevoetbald, maar erg goed was ik niet. Ik doe aan hardlopen en fitness. En jaarlijks gaan we met een groep mannen wandelen in de bergen, dat vind ik heerlijk. Verder houd ik heel erg van vogels kijken. Op reis naar Afrika neem ik altijd mijn verrekijker mee. En ik houd van koken en lekker eten.’

Waar haal je de tijd vandaan?

‘Ik werk veel minder hard dan vroeger. Ik werk nog 40 uur in plaats van 55. Het werk komt me aanwaaien, ik heb leuke projecten, ik hoef niet te rennen. Daar komt bij: ik wil tijd hebben voor mijn kinderen. En ik ben het eens met Marten Scheffer die in een eerder interview zei: je hebt tijd nodig om te lummelen, rond te lopen, na te denken.’

Waar word je blij van in je werk?

‘Soms krijg ik de kans om de deur dicht te doen op een middag en drie pagina’s voor een wetenschappelijk artikel te schrijven. Dat zijn voor mij de fijnste middagen. Dan zitten er een hoop ideeën en inzichten in mijn hoofd die ik heb opgedaan op de fiets of tijdens het wandelen met de hond. Die moet ik opschrijven, zodat ik ze kan ordenen en loslaten. Als ik dat een middagje heb gedaan, ben ik een tevreden mens.’

Meer interviews lezen?

Bekijk het dossier Kopstukken op resource-online.nl.

‘HIJ HANGT NIET DE BRILJANTE PROF UIT, MAAR IS HET WEL’

Ruerd Ruben, hoogleraar Ontwikkelingseconomie in Nijmegen en onderzoekcoördinator bij het LEI: ‘Bulte behoort tot de top van de Nederlandse economen en dat is uitzonderlijk, omdat hij opereert in een niet-fundamenteel vakgebied. Hij onderzoekt de effectiviteit van ontwikkelingshulp, maar zal geen tijd steken in het overtuigen van politici om dat beleid te verbeteren. Hij is een experimenteel onderzoeker. De uitkomsten van zijn onderzoek zijn vaak contra-intuïtief: ontwikkeling werkt op een andere manier dan de meeste mensen denken.’

Gerdien Meijerink, inmiddels werkzaam bij het CBS, promoveerde vorig jaar als LEI-onderzoeker bij Bulte. ‘Hij had altijd tijd voor me. Hij hangt niet de briljante prof uit, maar is het wel, want hij pikte de kwesties waar ik mee zat heel snel op, legde de vinger op de zere plek en suggereerde opties voor verbetering. Hij is ook een goede en snelle schrijver. Zijn papers en onderzoekvoorstellen blinken uit in helderheid; hij schrijft moeiteloos, bijna achteloos.’

ER IS HOOP

De Campus Run op 24 februari gaf hoop. 'Als ik het niveau zo zag, dan denk dat er dit jaar wel een medaille inzit op de Batavierenrace', zegt organisator Martijn van der Vis. 'Bij zowel de mannen als de vrouwen is er harder gelopen dan de afgelopen jaren.' Tijdens de Campus Run zocht atletiekvereniging Tartlétos naar lopers die namens Wageningen UR willen deelnemen aan de Batavierenrace, een estafettewedstrijd op 23 april. Van der Vis: 'Het is alweer vier jaar geleden dat we voor het laatst hebben gewonnen en drie jaar geleden dat we, met een derde plek, in de prijzen vielen.' KG / foto Sven Menschel

‘Na elf uur geen vrouwen in de kroegzaal’

Studentenvereniging KSV Franciscus viert dit jaar haar 105ste verjaardag. Resource sprak met de huidige praeses, Matthijs Verburg (21), en de vice-praeses van 1965, Harry Geenen (75). Over meisjes in de kroegzaal, ontgroenen en de luxe van zeven jaar studeren.

tekst Linda van der Nat foto's Sven Menschel en archief KSV

Wat hield het bestuur van KSV vijftig jaar geleden bezig?

Harry Geenen: ‘Wij hadden in 1965 een noviteit: een dame in het bestuur. KSV was een mannenvereniging. Er was wel een aparte vrouwenvereniging, dat was een soort onderafdeling van KSV. De dames waren een beetje half lid. Na elf uur 's avonds mochten ze ook niet meer in de kroegzaal komen. Als het tegen elven liep, zongen de jongens: “Kleine meisjes gaan slapen, kleine meisjes naar bed”, net zolang tot de dames de sociëteit verlieten. Het bestuur bestond uit mannen, dat was gebruikelijk. Maar in 1964 hebben ze een vrouw gevraagd voor de functie van secretaris; er was blijkbaar geen geschikte man te vinden. Een vrouw secretaris noemen, dat gebeurde in die tijd absoluut niet, maar de vrouw in kwestie wilde ook geen secretaresse genoemd worden. Daarom zijn we toen overgegaan op de Latijnse namen voor de bestuursfuncties en werd zij de eerste abactis. Zij heeft toen ook gezegd: “Ik zit verdorie in het bestuur en dan mag ik 's avonds niet in de kroegzaal komen, dat kan niet.” Dus toen zijn de regels aangepast. Dat leverde nog wel een hoop discussie op, maar dat is altijd zo als er binnen een vereniging iets verandert.’

Matthijs Verburg: ‘Voor mij is het vanzelfsprekend dat vrouwen gewoon meedraaien in de vereniging. Er worden tegenwoordig meer vrouwen dan mannen lid. Het bestuur is ook altijd ongeveer *fifty-fifty* en we hebben ook vrouwelijke praesides gehad. Wat ik wel merk, vooral nu ik in het bestuur zit, is dat mensen inderdaad snel weer-

stand bieden als je iets verandert. Maar dat is ook nuttig, want het dwingt je om nog beter naar je plannen te kijken.’

Hoe zag het verenigingsleven er in 1965 uit?

Geenen: ‘Studenten woonden in mijn tijd niet in studentenhuizen of -flats zoals nu, maar in particuliere woningen bij een hospita. Daar mocht je meestal niet koken, dus voor je warme maaltijd was je aangewezen op de mensa's van de studentenverenigingen. Studenten waren daardoor zeker vijf dagen per week op de sociëteit te vinden. 95 procent van de studenten was mede om die reden lid van een vereniging. Bovendien was het enige vermaak in Wageningen bij de studentenverenigingen; er waren weinig kroegen. Daardoor stond de sociëteit meer centraal. Dáár had je je afspraken en contacten.’

Verburg: ‘Nu zijn er veel meer alternatieven. Er zijn wel leden die heel erg begaan zijn met de vereniging en die meerdere keren per week komen, maar er zijn ook leden die niet de behoefte hebben om regelmatig hier te zijn. Studenten hebben nu ook de mogelijkheid om op hun kamer of afdeling te koken. Wij hebben onze mensa afgelopen zomer flink verbouwd. De keuken was veel te groot voor het aantal mensen dat komt eten. Wat ook is veranderd, is de instelling waarmee studenten hier komen. Ze moeten heel erg snel hun studie erdoorheen jassen en willen ook zoveel mogelijk carrièregerichte activiteiten doen om op hun cv te zetten.’

Geenen: ‘Als je in mijn tijd zeven jaar over je studie deed, was dat heel gewoon. Het eerste jaar je propedeuse halen was belangrijk, maar daarna was het normaal dat je allerlei nevenactiviteiten ging doen.’

Hoe ging het eraan toe bij de ontgroening in de jaren zestig?

Geenen: ‘Ik was eerst in militaire dienst geweest en kwam op mijn 21ste bij KSV. En dan word je geklooid door jongetjes van 18 die de baas over je gaan spelen. Ik had daar ontzettend veel moeite mee, want ik vond het zo kinderachtig. In mijn tijd werden de jongerejaars nog kaalgeschoren. Ze moesten over de grond tijgeren en er werd bier naar ze gegooit. Het ging op zo'n vernederende manier, ik vond dat echt op het randje van hoe je met mensen omgaat. Ik heb er nu nog steeds moeite mee als ik mensen uit mijn ontgroeningstijd tegenkom. Ik snap nog steeds niet dat je zo... sadistisch haast, bezig kunt zijn.’

Verburg: ‘Tegenwoordig wordt de ontgroeningstijd strak gereguleerd. De universiteit wil dat er een draaiboek is waarin onder andere staat dat de kandidaat-leden genoeg slaap krijgen.’

In 1965 werd de eerste steen gelegd van de huidige sociëteit aan de Stadsbrink. Hoe staat het gebouw er vijftig jaar later voor?

Verburg: ‘Drie jaar geleden moest het balkon gesaneerd worden en de verbouwing van de mensa afgelopen zomer was ook een flinke investering. De komende jaren

moeten we bijhouden hoe het er financieel voorstaat en of we het kunnen volhouden om hier te blijven zitten.’

Geenen: ‘In onze tijd hield het bestuur zich absoluut niet met het gebouwbeheer bezig, dat deed een bouwcommissie. Voor de verhuizing zaten we in de voormalige pastorie aan de Heerenstraat, die huurden we waarschijnlijk voor niks. Het was een uitgeleefd gebouw, er werd geen cent ingestopt. Het nieuwe pand moest een robuust gebouw zijn. De lampen zijn bijvoorbeeld allemaal ontworpen zodat je eraan kunt hangen.’

Verburg: ‘Zo zijn we bij onze verbouwing ook te werk gegaan. De aannemer kwam langs met een aantal beeldvloeren en we hebben met sleutels en ijzeren pinnen getest hoe snel we die kapot konden krijgen. Er was maar één vloer die het volhield. Die is het geworden.’

LUSTRUM

Om haar 21ste lustrum te vieren, houdt studentenvereniging KSV Franciscus op vrijdag 18 maart een Electric Run door het Binnenveld: een hardloopevenement met muziek langs lasershows en lichtinstallaties. De Run is open voor iedereen. Meer weten over de Electric Run of andere lustrumactiviteiten? Kijk op lustrum.ksvfranciscus.nl of stuur een mail naar secretarisluco@ksvfranciscus.nl.

DE RUBICON OVER...

Twee jaar naar het buitenland om ervaring op te doen, wetenschappelijk én persoonlijk. Het kan met de populaire Rubiconbeurs van NWO, die dit jaar tien jaar bestaat. Drie jonge Wageningse doctors vertellen over hun ervaringen.

tekst Rob Ramaker en Bas Belleman (HOP) illustratie Geert-Jan Bruins

‘Zonder mijn Rubicon denk ik niet dat ik mijn huidige baan had gekregen’, zegt Annelies Veraart. Na haar promotie aan Wageningen Universiteit mocht de ecooloog dankzij de beurs van NWO bijna twee jaar aan de slag in Bremen. Op het Max-Planck-Institut für Marine Mikrobiologie maakte ze kennis met een nieuw vakgebied en werkte ze in een team met allerlei expertises en nationaliteiten. ‘Je leert ontzettend veel in die twee jaar. Het is de eerste keer in je wetenschappelijke loopbaan dat je echt een eigen onderzoekslijn bedenkt.’

Veraart is een van de 781 Nederlandse onderzoekers die het afgelopen decennium maximaal 2 jaar naar het buitenland mochten op een Rubicon. De beurs is genoemd naar het riviertje dat Julius Caesar overstak om de zegetocht te beginnen die hem later de woorden ‘veni, vidi, vici’ zou hebben ontlokt. Voor onderzoekers is de Rubicon een eerste stap, een opmaat naar grotere talentbeurzen – zoals de Veni, Vidi en Vici – en wellicht een glanzende wetenschappelijke carrière.

STARTSCHOT

In het buitenland zoeken onderzoekers vooral wetenschappelijke uitdaging. ‘Ik wist dat een postdoc hard werken zou worden met veel tijd in het lab’, vertelt plantenonderzoeker Thomas Liebrand. ‘Daarom wilde ik een plek waar ik honderd procent gemotiveerd zou zijn.’ Op een congres raakte hij aan de praat met zijn huidige

begeleider, een professor van UC Davis in de Verenigde Staten, en schreef een voorstel. Het was het startschot van een leerzame periode. Nadat het eerste jaar in een flits omvoog – ‘ik dacht: ben ik al weer een jaar hier?’ – kon hij in zijn tweede jaar grotere stappen maken met zijn project en wetenschappelijke netwerk.

Gezien de positieve ervaringen van Veraart, Liebrand en talloze anderen is het niet gek dat de Rubiconbeurs gewild is. Tegenover elke beloonde aanvraag staan vier afwijzingen. Toch was het voortbestaan van de beurs lange tijd niet vanzelfsprekend. Toen de economische crisis rond 2010 op zijn hoogtepunt was, dreigden bezuinigingen op het wetenschappelijk onderzoek. Het budget van NWO bleef uiteindelijk overeind, maar het ministerie schrapte allerlei kleine subsidies, waaronder die voor de Rubicon. ‘We hebben toen besloten om het Rubiconprogramma toch door te zetten’, zegt NWO-voorzitter Jos Engelen. ‘Linksom of rechtsom moesten we de middelen ervoor vinden, en dat is gelukt. De Rubiconbeurzen hebben een vaste plek gekregen.’

Mogelijk school achter dat koppige besluit een vleugje nostalgie. ‘In het algemeen bestuur van NWO zaten een paar leden – ik denk zelfs dat het voor ons allemaal gold – die zich herinnerden hoe belangrijk buitenlandse verblijven voor henzelf zijn geweest’, zegt Engelen. ‘Ikzelf ging als natuurkundestudent naar de deeltjesversneller in Genève en ben meteen na mijn promotie naar het buitenland gegaan. Voor ons allemaal was het een geweldige stimulans.’

ANDERE CULTUREN

En die stimulans ligt niet alleen op wetenschappelijk vlak. Jonge onderzoekers zijn ook vaak benieuwd of ze zich staande kunnen houden in het buitenland. Zo ging Pleunie Hogenkamp het avontuur aan in het Zweedse Uppsala. Als voedingsonderzoeker werkte ze daar in een breed team met vooral veel hersenonderzoekers. Dat was niet alleen leerzaam op een wetenschappelijk vlak. ‘Wanneer je met andere culturen en disciplines samenwerkt, moet de communicatie nog duidelijker’, zegt Hogenkamp. ‘Het eerste halfjaar dacht ik vaak: “dat is toch duidelijk”, maar bleek ik toch aanames te hebben gedaan.’ Ook bleken Zweden de Nederlandse directheid lastig te vinden en conflicten liever te vermijden. Al met al was het echter prettig werken in een land met nauwelijks hiërarchie en ruimhartige kinderopvang – Hogenkamp werd tweemaal moeder.

Ook Liebrand zocht bewust de wrijving van een verblijf in het buitenland. ‘Hier aan UC Davis merkte ik dat het er individualistischer en hiërarchischer aan toe gaat’, zegt hij, ‘maar over geld wordt minder moeilijk gedaan.’ Cli-chés over het Amerikaanse arbeidsethos bleken te kloppen. Waar Liebrand in Nederland nog wel eens gemaand werd zijn vrije tijd te pakken, is het in Davis heel normaal om in het weekend te werken. Een korte uitleg van Liebrand over de beperkte openingstijden van het Wageningse onderzoeksgebouw Radix, waarover onlangs in Resource discussie stond, zorgde zelfs voor hoofdschudden bij Amerikaanse collega’s.

DOORSTROMING

Voor NWO zijn de Rubicons een middel om wetenschappelijk talent te ontwikkelen. Toch stromen laureaten niet als vanzelf door naar de top van de Nederlandse wetenschap. Slechts 14 procent haalt na de Rubicon een Veni binnen, de volgende sport op de ladder van de talentsubsidies. De betrokkenen weten niet precies waar dit aan ligt, maar in elk geval vragen lang niet alle oud-Rubiconners een Veni aan. Sommige blijven bijvoorbeeld in het buitenland plakken. ‘De beurs is mede bedoeld om te kijken of de wetenschap wel echt iets voor jou is’, overweegt Engelen. ‘Je kunt de academische wereld ook achter je laten.’

Het Wageningse Rubicon-drietal is dat niet van plan. Zij zien een carrière in de wetenschap wel zitten. Veraart wist eigenlijk tijdens haar promotie al dat ze uiteindelijk aan de slag wilde bij het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO). En dat is, mede dankzij haar Rubicon, nu gelukt. ❸

Annelies Veraart

Promoveerde bij de leerstoelgroep Aquatische ecologie aan Wageningen Universiteit

Waarheen: Max-Planck-Institut für Marine Mikrobiologie in Bremen, Duitsland

Nu: Postdoc microbiële ecologie bij het Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO)

Thomas Liebrand

Promoveerde bij de leerstoelgroep Fytopathologie aan Wageningen Universiteit

Waarheen: UC Davis in Californië, Verenigde Staten

Nu: Kreeg verlenging om een nog een jaar te blijven

Pleunie Hogenkamp

Promoveerde bij de afdeling Humane voeding aan Wageningen Universiteit

Waarheen: Uppsala University, Zweden

Nu: Verhuist over twee weken terug naar Nederland, zoekt een baan in het academische voedingsonderzoek of research & development

PAS OP! TAALBARRIÈRE II

Veel van het Wageningse masteronderwijs vindt tegenwoordig plaats in het Engels. De vraag is of de gemiddelde docent die taal daarvoor goed genoeg beheerst. Of lukt het met gezellig steenkolenengels ook wel?

tekst Lucas du Pré en Rob Ramaker illustratie Henk van Ruitenbeek

Kris Deveria

Minorstudent International land and water management uit Schotland

‘Wageningen UR presenteert zichzelf op een groot billboard bij de rotonde als een geweldige universiteit. **Ik vind het echter schokkend hoe slecht het Engels van sommige docenten is en hoe gebrekkig het Engels in het lesmateriaal dat ze gebruiken.** Ik denk dat verbeterd lesmateriaal de studiestress bij studenten kan verminderen en kan leiden tot hogere cijfers. Docenten gebruiken ook wel eens Nederlandse woorden in de les. Vaak vergeten ze te vertalen naar het Engels, zeker als de meerderheid in het lokaal Nederlands is. Voor buitenlandse studenten kan het intimiderend zijn om daar iets van te zeggen. Leraren zouden meer moeite moeten doen om iedereen erbij te betrekken. Over het algemeen doet Wageningen Universiteit het natuurlijk goed, ook wat Engels betreft. Dit neemt niet weg dat er verbeterpunten zijn.’

Tiny van Boekel

Directeur van onderwijsinstituut OWI, uit Nederland

‘Als je over het algemeen kijkt, is het gemiddelde niveau van het Engels van docenten goed. En zeker dusdanig dat je de lesstof kan overbrengen. Al zit er variatie in. Het is interessant dat docenten die *native speaker* zijn, in het verleden slechtere beoordelingen kregen van studenten. Kennelijk spreken zij zo goed Engels dat studenten hen niet meer kunnen volgen. **Een klein beetje “Dunglish” is helemaal niet zo slecht. Dat is langzaam en duidelijk.** Ik krijg niet veel klachten over de beheersing van Engels. En de

raad van bestuur heeft besloten dat iedereen dit kan laten testen. Daarna kun je besluiten of je dit wilt bijspijkeren met een cursus. Taal blijft attentie vragen, omdat je soms individuele docenten hebt die niet zo goed Engels spreken. Maar over het algemeen gaat het goed genoeg.’

Dominique Sinopoli

Promovendus en docent bij de leerstoelgroep Recht en bestuur, uit de Verenigde Staten

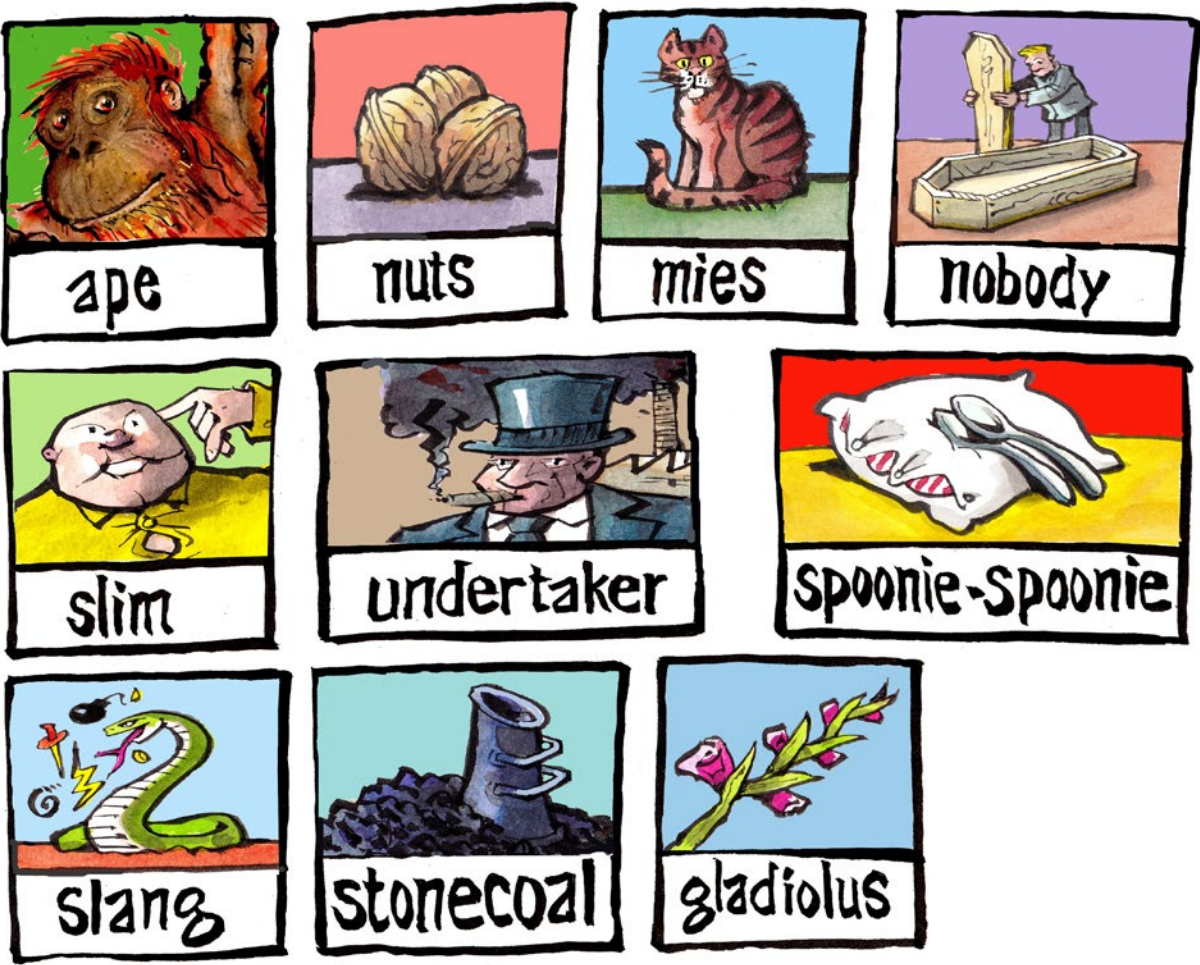
‘Over het algemeen is het Engels van docenten goed. Soms kom ik letterlijke vertalingen uit het Nederlands tegen die in het Engels niet werken. Onlangs hoorde ik bijvoorbeeld *“to hit two flies with one swat”*. In het Engels is de uitdrukking: *“to kill two birds with one stone”*. Docenten moeten opletten dat ze geen Nederlandse informatie of afbeeldingen in presentaties zetten. Mocht dit toch relevant zijn, bijvoorbeeld als er iets in het nieuws is, dan moet er altijd een vertaling bij staan. **De eerste keer dat ik zelf als docent les gaf in Wageningen, kreeg ik een aantal slechte cijfers in de vakevaluatie voor mijn Engels, terwijl het mijn moedertaal is.** Het kwam omdat ik te snel sprak en studenten mij niet konden volgen. Sindsdien let ik erop dat ik duidelijker en langzamer spreek.’

Nina Fieten

Uitwisselingsstudent Mariene biologie uit Nederland

‘Hier in Wageningen vind ik het Engels van docenten heel goed. Sinds twee maanden studeer ik hier en er is nog niets waar ik me aan heb gestoord. Aan de Rijksuniversiteit Gro-

ningen (RUG), waar ik mijn master doe, zie ik soms grammaticale fouten in presentaties. En tentamenvragen zijn af en toe niet goed geformuleerd. In Groningen studeren minder internationale studenten. Misschien is dat de reden dat het Engels van een ander niveau is. Het niveau verschilt wel per vak. In Groningen volg ik bètavakken. De docenten zijn vaak goed in onderzoek, maar zijn het minder gewend om voor de klas te staan. Het Engels kan daarom gebrekkig zijn. **In de lessen in Wageningen zijn er wel internationale studenten die slecht Engels kunnen, terwijl ik dat in Groningen weer niet meemaak.**’

Bram Kerssemakers

Studentenraadslid namens VeSte, uit Nederland

‘**Het niveau van het Engels van docenten is over het algemeen goed. Al krijgen we soms meldingen dat een vak beter was geweest wanneer de docent vloeiender Engels had gesproken.** Het zijn incidenten, maar geef het wel door aan de opleidingscommissie, zodat docenten ondersteuning kunnen krijgen. In de studentenraad staat Engelstaligheid niet continu op de agenda. We kijken naar de algemene ontwikkeling om

vaker Engels te gaan gebruiken. We willen dat er voldoende mogelijkheden zijn voor docenten om hun Engels te verbeteren. We krijgen soms ook klachten over het Engels van internationale studenten tijdens groepswork. Soms spreken studenten daadwerkelijk wat minder goed Engels, maar ik denk dat hier vaak cultuurverschillen achter schuilen. Nederlandse en buitenlandse studenten kijken soms anders tegen groepswork aan.’

Gerlo Borghuis

Masterstudent International land and water management uit Nederland

‘Alle docenten in Wageningen kunnen Engels. Ze schrijven academische artikelen in het Engels en de presentaties zijn foutloos. Over het algemeen vind ik het Engels van docenten daarom goed. De uitspraak laat soms wel te wensen over. **Er zijn gevallen van Louis van Gaal-Engels: directe vertalingen uit het Nederlands. Of dat heel problematisch is, weet ik niet.** Wel is het minder goed te volgen. Of het is gewoon grappig en leidt daardoor af. Je bent dan alleen met de vreemde vertaling bezig in plaats van met de lesstof. Ik heb het matige Engels van een docent wel eens benoemd bij de online vakevaluatie.’

Hoogbegaafd, en dan?

Ze halen tieners en zijn arrogant. Zomaar twee vooroordelen die in de Week van de Hoogbegaafdheid, van 11 tot en met 19 maart, ter discussie worden gesteld. De organisatie wil laten zien dat hoogbegaafden behalve een hoog IQ vaak ook creativiteit, sensitiviteit en gedrevenheid hebben. *Resource* vroeg drie studenten wat hun hoogbegaafdheid voor hen betekent.

tekst tekst Carina Nieuwenweg foto's Sven Menschel

Sarina Versteeg MASTERSTUDENT AQUACULTURE AND MARINE RESOURCE MANAGEMENT

'Sinds ik op de basisschool zat, weet ik dat ik hoogbegaafd ben. Op school was ik een onderpresteerder. Toen ik vanwege gewrichtsklachten in het ziekenhuis belandde, was er een oplettende dokter die vermoedde dat de oorzaak van het probleem niet fysiek was. Hij ver-

wees me door voor een IQ-test. Sindsdien zijn mijn ouders en ik er veel mee bezig geweest om mij door de lagere en middelbare school te krijgen. Ik merk vooral dat ik in brede zin nieuwsgierig ben en soms ontzettend gedreven en perfectio-

nistisch kan zijn. Ik doe erg veel naast mijn studie. Maar ook tijdens college merk ik soms verschil met andere studenten. Ik verwerk de informatie sneller en ik heb minder stappen nodig. Soms heb ik aan één slide genoeg om de stappen A, C en F te maken. Als de docent dan rustig A, B, C, D, E en F gaat uitleggen, dan haak ik af. Ik kan me dan niet meer concentreren en ga op mijn mobiel kijken of iets anders doen.

Iemand die hoogbegaafd is, is vaak ook hoog-sensitief. Dat is iets wat ik in mijn studentenleven wel merk. Een subtiele intonatie of verandering in lichaamshouding – dingen die niet iedereen opvallen – merk ik sneller op. Soms is dat handig, maar het kan ook lastig zijn. Bijvoorbeeld als iemand iets dwarszit en hij dit liever voor zich houdt.

Helaas zijn er veel vooroordelen. Wanneer je iemand vertelt dat je hoogbegaafd bent, denken mensen al snel dat je jezelf beter vindt dan anderen. Ze verwachten dat je alles in één keer snapt en alleen maar hoge cijfers haalt. Ik ben allang tevreden als ik mijn vakken in één keer haal, zolang ik maar veel naast mijn studie kan doen en daar mijn creativiteit kan uiten.'

'Mensen denken al snel dat je jezelf beter vindt'

Angelina Horsting BACHELORSTUDENT MOLECULAIRE LEVENSWETENSCHAPPEN

'Ik riep altijd dat ik me op school verveelde'

'Ik duik niet zozeer diep in de studieboeken, maar zoek vooral veel dingen naast het studeren zelf. Dat is wel een verschil met de gemiddelde student. Studeren is voor mij meer een bijzaak dan een hoofdzaak. Mijn interesses zijn dan ook erg breed. Ecologie, economie, kunst. Ik zou bij wijze van spreken alles wel kunnen studeren. Dat maakt het lastig om keuzes te maken. Maar daarin merk ik ook het hoogintelligente aspect van hoogbegaafdheid. Het lukt mij om veel ballen tegelijk in de lucht te houden en veel dingen naast mijn studie te doen. Commissies, fotograferen en evenementen organiseren. Zolang ik er maar mijn creativiteit in kwijt kan. Niet iedereen begrijpt dat. Soms vinden mensen dat ik te veel doe en dan hebben ze direct een oordeel klaar. Of mensen van mij weten dat ik hoogbegaafd ben? De mensen die mij goed kennen, denk ik wel. Ik ben er ook niet veel mee bezig. Het is naar boven gekomen toen ik jong was en ik vanwege allergieën vaak bij de kinderarts kwam. Die heeft het eens opgemerkt en toen is het balletje gaan rollen. Mijn moeder had al snel door dat ik anders was dan andere kinderen. Ik riep altijd dat ik me verveelde en dat ik op school niet genoeg leerde. Ik leek wel onverzadigbaar. Soms speelt het wel een grote rol. Een tijdje geleden worstelde ik er erg mee dat ik geen balans kon vinden in alles wat ik deed. Ik kon geen nee zeggen tegen dingen. Hoewel mij agenda helemaal vol was, bleef ik actief dingen opzoeken. Dan helpt het me wel om te weten waar die drang vandaan komt en hoe ik daarmee om kan gaan.'

Teun Fiers MASTERSTUDENT EARTH AND ENVIRONMENT EN CLIMATE STUDIES

'Ik vind hoogbegaafdheid een lastige term. Het klinkt alsof het alleen maar iets positiefs is en een soort status geeft. Maar eigenlijk is het zowel een voordeel als een beperking. In het onderwijssysteem is er maar beperkt ruimte voor creativiteit. Creativiteit wordt aangemoedigd, maar uiteindelijk moet het wel binnen de kaders passen. Er wordt je geleerd om in een bepaald patroon te denken, zodat je straks voldoet aan de test. Logisch, maar soms wel jammer. Bij mezelf merk ik vooral dat ik goed ben in veel informatie tegelijk opnemen en dat aan elkaar koppelen. Ik leg verbanden die andere mensen niet zo snel leggen. Ook doe ik veel dingen naast mijn studie. Ik ben actief in de studentenraad, waar ik ook veel commissies doe. De activiteiten die ik in Wageningen doe, vind ik erg gaaf, maar ik merk wel dat het minder creatief is dan ik zou willen. Dit jaar ben ik erg veel bezig met talentontwikkeling binnen Wageningen Universiteit: ik wil studenten mogelijkheden geven om zich optimaal te ontwikkelen. Mijn overtuiging is namelijk dat mensen iets moeten doen met hun hoogbegaafdheid, anders heb je er niets aan. Persoonlijk haal ik ook vooral voldoening uit het feit dat ik iets doe met mijn talenten, niet zozeer uit het feit dat ik ze heb. Ik ben ervan overtuigd dat hoogbegaafdheid niet

'Het is zowel een voordeel als een beperking'

helemaal aangeboren is. Daarom weet ik ook niet of ik mezelf wel echt hoogbegaafd wil noemen. Een test die ik gedaan heb toen ik vijftien was, indiceerde van wel. Maar een deel heb ik toch te danken aan mijn omgeving. Mijn ouders hebben

mij gestimuleerd om me te ontwikkelen naast school. Ze waren er trots op dat ik het meeste geoorloofde verzuim had doordat ik meedeed aan een wiskundewedstrijd en op uitwisseling ben geweest naar India.'

WILLIE

Slechts 4 procent van alle uitvindingen in de industrie komen van vrouwen. Dat blijkt uit een studie van de Bocconi University in Milaan onder bijna 10.000 uitvinders uit 23 landen. En die vrouwelijke Willie Wortels verdienen gemiddeld 14 procent minder dan hun mannelijke collega's. Vrouwen en techniek, het blijft problematisch. Zou die 4 procent vrouwen daar niet iets voor kunnen vinden?

Y Mannen lijken meer op gorilla's dan op chimpansees, wat hun Y-chromosoom betreft tenminste. Dat hebben genetici van Penn State University in de VS ontdekt. Het is opmerkelijk, want genetisch staan chimps het dichtst bij de mens. Behalve dus wat dat mannelijke Y-chromosoom betreft. Wat dat verder betekent, is niet duidelijk. Maar speculeren mag natuurlijk.

SCAM

Sustainable Consumption And Marketing, zo heet het proefschrift waar Ynte van Dam van de leerstoelgroep Marktkunde en consumentengedrag deze week op promoveerde. Afgekort SCAM, oftewel zwendel. Een grapje, zegt Van Dam, die zichzelf omschrijft als een anarchistisch jarenzeventigadept. Hij baalt er alleen wel van dat – tot nu toe – niemand zijn statement heeft opgemerkt. De zwendel slaat overigens niet op zijn proefschrift, maar op de wereld van marktwerking en consumptie.

DEPP-EFFECT

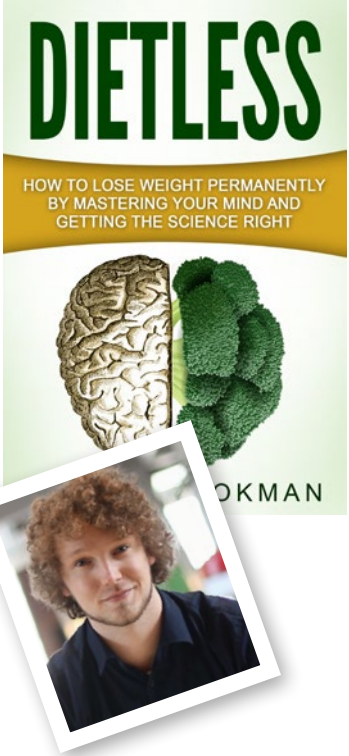
Vrouwen vallen voor mannen met vrouwelijke trekken in hun gezicht. Maar dit Johnny Depp-effect werkt niet altijd, hebben wetenschappers van onder meer de Otago Universiteit van Nieuw-Zeeland ontdekt. Als vrouwen eerst wordt gevraagd om de 'seks' van het gezicht te bepalen, vinden ze het gezicht daarna minder attractief. Dus vrouwen: even je hoofd gebruiken en weg is het Depp-effect.

Student schrijft boek over afvallen

Hij zag zijn moeder worstelen met haar gewicht en wilde graag helpen. Zo kwam de derdejaars-student Voeding en gezondheid Rens Stokman tot zijn boek 'Dietless'.

Honderd pagina's telt zijn boek, en het kostte hem een half jaar van zijn studentenleven. 'Ik stond regelmatig om zes uur op om te gaan schrijven. Af en toe ging ik nog wel naar een feestje, maar de meeste dagen ging ik op tijd naar bed.' Rens Stokman zag bij zijn moeder hoe lastig het is om af te vallen. 'En hoe ontzettend demotiverend het is als ze na een periode weer op haar oude gewicht zit.' Door zijn studie Voeding en gezondheid wist Rens al veel over voeding en fysiologie. Voor zijn boek leerde hij bij over psychologie en gedragsverandering. Vooral dat laatste is de sleu-

tel tot permanent afvallen, weet hij. 'Ken je egodepletie? Dat betekent dat het moeilijker wordt om verstandige keuzes te maken naarmate je een intensieve dag hebt gehad. Je lichaam gebruikt glucose voor moeilijke beslissingen, maar aan het eind van de dag is die glucose op. Het is dan moeilijker om als je thuis komt gezond te eten, want tja, een pizza is zo lekker en snel klaar. Mijn boek draait erom gezond eten tot een gewoonte te maken, zodat het niet lastig is om de juiste keuze te maken.' Zijn inzichten zijn niet nieuw, erkent Rens. 'Maar het is geen algemene kennis. Mensen weten vaak wel dat ze hun gedrag moeten veranderen, maar niet hoe.' Dietless komt 13 maart uit. De eerste twee dagen is het gratis te downloaden in de Amazon Kindle Store via rensstokman.leadpages.co/dietlesspromo. **LvdN**

This is it

Met een geremixte versie van *This is what it feels like* van Armin van Buuren maakte het AID-bestuur in de nacht van 1 op 2 maart het thema bekend van de komende Annual Introduction Days (AID): *This is it*. 'We wilden een thema dat zou

knallen', zegt bestuurslid Rinske de Vries. 'Zodat de nieuwe eerstejaars weten dat dit het moment is dat hun nieuwe leven begint en dat ze dat moment met beide handen moeten grijpen.' **LvdN / foto Sven Menschel**

AFLEVERING 67 - MORTIERSTRAAT 14B<<

Wat voorafging: Na een spannende periode zit het weer helemaal goed tussen Vera en Robby. Ze ondernemen weer van alles en Robby is vaak in de Mortierstraat.

Chipskruimels

'Rrrriiiiiingggg!' Vera keek verbaasd op. Zondagmiddag was geen tijdstip waarop ze normaal bezoek kregen. 'Verwacht jij iemand?', vroeg ze aan Bianca, die languit op de bank lag. Bianca schudde haar hoofd en stond op om open te doen. Toen ze de woonkamer weer inliep, keek ze zenuwachtig naar Vera. Achter haar verschenen plotseling Vera's vader en moeder. Verschrikt liet Vera het boek vallen dat ze aan het lezen was. 'Hallo lieverd', riep haar moeder enthousiast, terwijl ze haar dochter om de hals vloog. 'We waren in de buurt en we dachten.... Oh!' Met een vies gezicht keek de vrouw naar de tafel met daarop het bewijs van een gezellige avond. Een halve maaltijd, bierflesjes die dienst deden als asbak en een opgedroogde wijnvlek. 'We zijn net klaar met het ontbijt', loog Vera snel. 'Willen jullie koffie?' Haar ouders knikten instemmend. 'Ik maak het wel', riep Bianca, die naar de keuken vluchtte. Ondertussen probeerde Vera een beha onder de bank te schoppen. Waar kwam die nu weer vandaan? Haar moeder begon te praten over koetjes en kalfjes, maar Vera zag dat haar blik steeds afdwaalde naar de sigarettenpeuken en chipskruimels op de salontafel. 'Hoe gaat het met je studie lieverd?', ging ze verder. Trots vertelde Vera over haar resultaten, hopend dat ze de indringende biergeur zouden vergeten. Waren haar ouders niet op de hoogte van de ongeschreven regel dat je niet onaange-

kondigd op de stoep hoorde te staan? Eindelijk kwam Bianca met de koffie aanzetten. Dankbaar nam Vera's moeder het kopje aan, om beteuterd te merken dat het wel erg plakkerig was. 'Hoe is het eigenlijk met je kamer, die we samen zo leuk hebben ingericht?', vroeg ze. 'Ik ben eigenlijk wel benieuwd!' Voordat Vera kon protesteren, liep haar moeder al richting slaapkamer. 'Mam, dat lijkt me echt geen goed idee!', probeerde Vera nog. Maar haar moeder had de deur al opengegooid. Een dikke bier- en slaapwalm kwam hen tegemoet. Te midden van omgewoeld beddengoed lag Bobby uitgestrekt op Vera's bed. Sprakeloos staarden haar ouders naar de half-naakte jongen met dreads. Beschaamd sloeg Vera haar handen voor haar gezicht. De ondertussen ontwaakte Willem-Jan ging in pyjama tussen Vera's ouders in staan. Hoofdschuddend legde hij zijn handen op hun schouders. 'Ik snap het wel: wij houden ook niet zo van Droevies.'

Resource volgt de belevenissen in de Mortierstraat 14B

Niet meer stemmen via aangereikte tablet

Bij de studentenraadsverkiezingen stappen raadsleden en kandidaten dit jaar niet met digitale stembiljetten in de hand op kiesgerechtigden af. In Forum, Orion en de Leeuwenborch komen van maandag 23 tot en met donderdag 26 mei stembokjes te staan.

Studentenraadsleden (in spe) moeten minimaal 2,5 meter afstand houden als studenten hun stem uitbrengen. De drie studentenpartijen hebben hiertoe besloten, omdat vorig jaar discussie ontstond over campagne voerende kandida-

ten die laptops en tablets bij zich droegen waarop kiezers hun stem konden uitbrengen. Als een kandidaat in een shirtje van een partij het stembiljet aanreikt, zou dit het stemgedrag van de kiezer kunnen beïnvloeden.

Stemmen kan overigens nog steeds ook op alle computers. Studenten ontvangen in hun mail een link naar het stemsysteem. Dat stelsysteem is dit jaar gewijzigd. Er staan nu foto's in van de kandidaten, en mogelijk ook korte tekstjes over hen. Verder start de studentenraad een week voor de verkiezingen een 'passieve campagne'. Op posters en via narrow-

casting wordt neutrale informatie verspreid over de aanstaande verkiezingen. 'De boodschap is: informeer je alvast over de keuzes die je kunt maken', verklaart studentenraadsvoorzitter Nick van Nispen. 'Het enige moment in die week dat er enige rivaliteit is tussen de partijen, is op de donderdagavond. Dan is er een verkiezingsdebat.' **KG**

>> FEESTEN

De beste feesten volgens Wageningen Uitgaans Promotie. Voor alle feesten, check www.wageningenup.nl.

WAGENINGENUP

HET GAT - HELEMAAL KNETTER
Zaterdag 12 maart van 23:00 tot 04:00
Meestal gebeurt er niet zo veel in Wageningen op een zaterdagavond, maar deze week gaat het 'helemaal knetter' in het Gat. Er zijn optredens van Dave Roelvink, Dondersteen, Dion&Joey en El Redana. Helaas zijn de goedkopere kaarten in de voorverkoop al op. Aan de deur betaal je €10.

KSV FRANCISCUS - TRINITY TRIBUTE
16, 17 en 18 maart van 23:00 tot 05:00
Drie dagen staat KSV op z'n kop en is er iedere dag een open feest met goede dj's. Donderdag 17 maart wordt waarschijnlijk de drukste dag, met een optreden van Willie Wartaal, bekend van De Jeugd van Tegenwoordig.

woordig. Maar ook op woensdag en vrijdag zal het wel weer vol staan. De entree van €4 is het meer dan waard.

THE SPOT - WAGENINGEN GOT TALENT
Woensdag 23 maart van 19:00 tot 22:00
Een avond vol muzikaal talent in Wageningen. Met het internationale karakter van Wageningen en de culturele diversiteit verwachten we een zeer gevarieerde avond. En heb je zelf talent? Schrijf je dan zo snel mogelijk in voor deze show (via thespot@wur.nl). De entree is gratis en voor slechts €5 krijg je een maaltijd en een drankje. Maar daar moet je vaak erg lang voor in de rij staan, dus vooraf thuis eten kan geen kwaad.

>> HET ECHE WERK

'NA 5 UUR HADDEN WE HET PARK VOOR ONSZELF'

Wie? Kevin Geurts, masterstudent Forest and nature conservation
Wat? Thesisonderzoek naar begrazing door wilde geiten
Waar? Bonaire

'Samen met drie andere studenten Forest and nature conservation ben ik drie maanden in het Washington Slagbaai National Park op Bonaire geweest. We hebben daar de populatiegrootte van geiten en de impact op de vegetatie onderzocht. Begrazing door wilde geiten heeft een negatieve invloed op de natuurlijke vegetatie. Zo verdwijnen bijvoorbeeld de zuilcactussen. Daarom is het van belang dat het aantal geiten in de toekomst sterk wordt teruggedrongen. Door 250 transecten te lopen van 100 meter en op deze transecten de geiten te tellen, heb ik de dichtheid van de geiten in het park bepaald. Eigenlijk was het de bedoeling dat ik langere transecten zou lopen. Dat plan werd gauw bijgesteld toen we zagen hoe dicht de vegetatie was. We moesten ons daar een weg doorheen kappen. Ik vond het heel leuk dat we met een groepje van vier studenten aan dit project begonnen, ook al kende ik de andere studenten van tevoren nog niet. Na een paar dagen konden we al prima met elkaar opschieten en we hebben elkaar veel geholpen met het veldwerk. Gedurende ons onderzoek woonden we in een huisje bij de ingang van het park. Na 5 uur hadden we het park helemaal voor onszelf. Dat was echt supercool. We voelden ons als kinderen in een speeltuin. We ondernamen dan ook nog vaak activiteiten 's avonds, zoals heuvels beklimmen, vissen en barbecueën. Als we moe waren na een hele dag veldwerk, gingen we vaak naar een idyl-

lisch strandje om te relaxen en te snorkelen. Er waren daar ontelbare soorten kleine vissen, haaien, roggen, schildpadden en prachtig koraal. Verder was de sterrenhemel ook geweldig. Ik heb uren liggen kijken. De sfeer op het eiland was relaxed en de mensen waren heel vriendelijk. Ze zeggen altijd *poco poco*, wat rustig aan betekent. Dat is minder praktisch als je iets geregeld moet hebben, maar je went wel snel aan die chillle sfeer. Toen ik terug in Nederland was, moest ik weer wennen aan alle drukte, vooral in het verkeer. Ik zou zeker nog een keer terug naar Bonaire willen. Ik vond het eiland echt een magische sfeer hebben en heb me geen moment vervuild.' **NJ**

MEANWHILE IN... <<

Ondertussen in... India

In het nieuws: De arrestatie wegens 'opruiming' van studentenleider Kanhaiya Kumar heeft tot protesten geleid in India. De toespraak die hij na zijn vrijlating gaf, ging viraal.

Commentaar door Manjunath Prasad, promovendus bij PRI Bioscience

'Op een drukke dag begin februari kreeg ik een verontrustende video doorgestuurd van een groep studenten van Jawaharlal Nehru University (JNU) die anti-Indiase slogans riepen en bewondering uitten voor Afzal Guru, die is ter dood veroordeeld voor een terroristische aanslag op het Indiase Parlement in 2001. De video zorgde voor onrust en zette aan tot geweld. Hierop werden drie studenten gearresteerd op verdenking van opruiing, onder wie Kanhaiya Kumar, de president van JNU's Student Union. In afwachting van zijn rechtszaak werd Kanhaiya in elkaar geslagen. Maar uit later onderzoek bleek dat deze video, die geleid had tot onrust en geweld, bewerkt was. Kanhaiya werd op borgtocht vrijgelaten en gaf direct een briljante, zeer aangrijpende voordracht aan een enthousiast publiek. Hij sprak met zelfvertrouwen, humor en passie. Deze speech ging meteen viraal in India. De toespraak kwam uit het hart en ging over zaken als sociale rechtvaardigheid, gelijke rechten voor mensen uit alle lagen van de bevolking en vrouwenrechten. Het was inspirerend om te zien hoe deze jongeman van een arme boerenfamilie was opgeklommen tot promovendus aan een van de beste universiteiten van India. Hij gebruikte vaak de term *azaadi*, vrijheid. Dat was natuurlijk niet, zoals sommige zeggen, een oproep tot een onafhankelijk Kashmir. Hij sprak over vrijheid van zaken als corruptie, armoede en ongelijkheid. Hij zei ook: '*Satyamev Jayate*', de waarheid zal overwinnen, verwijzend naar de rechtszaak tegen hem. In deze JNU-controverse volgt nog een juridische uitspraak over of er sprake was van opruiing of dat het een poging was Kanhaiya en zijn vrienden in een kwaad daglicht te stellen. Ik hoop die uitspraak er komt voordat ik weer een controversiële video onder ogen krijg.' **KG**

In memoriam

FOTO: GUY ACKERMANS

Henk van den Hoofdakker

Vorige week bereikte ons het droeve bericht dat oud-collegelid van Wageningen University mr. Henk van den Hoofdakker op zaterdag 27 februari in zijn huis in Rhenen tegelijk met zijn vrouw is overleden. De rouwkaart meldt dat zij hand in hand rustig zijn ingeslapen. Henk van den Hoofdakker ging in 1996 op 59-jarige leeftijd vervroegd met pensioen. In dat jaar werd de bestuurlijke fusie tussen DLO en Wageningen Universiteit een feit en kwam het college van bestuur onder leiding te staan van Cees Veerman. Onder leiding van Van den Hoofdakker was de organisatie van de universiteit gestroomlijnd en waren departementen gevormd om de aansturing en samenhang te versterken. In een afscheidsinterview stelde Van den Hoofdakker: 'Ik vind de LUW (Wageningen University) een geweldig instituut. Het zou mooi zijn als we ons allemaal eens wat beter zouden realiseren welke geweldige mogelijkheden en expertise hier aanwezig zijn.'

De in 1937 in Goor geboren jurist Van den Hoofdakker kwam in 1970 in dienst bij de Landbouwhogeschool als hoofd bij Studium Generale. In de woelige, gepolitiseerde jaren zeventig organiseerde 'zijn' SG tal van bijeenkomsten en discussies in thuishonk Hotel de Wereld. Hij speelde een belangrijke rol bij het behoud van dit historische monument. Van den Hoofdakker werd vervolgens hoofd Personeelszaken en daarna secretaris van de hogeschool, tot hij in 1992 lid werd van het college van bestuur.

Raad van Bestuur, Wageningen UR

Toffe hamburgers of heftige kip piri piri of kekke vegahap of coole kip saté voor slechts €6,50 en alle vier met knappe frites en fidele salade. Iedere zondag, maandag en dinsdag van 18 tot 20 uur. Uitsluitend op de zolder van Eetcafé H41. Boven geen à la carte. Ook take away.

SUPER zolder CHILLE AANBIEDING

Eetcafé H41 - Herenstraat 41 Wageningen - (0317) 42 17 15 - www.h41.nl

CineMec Laan der Verenigde Naties 150 www.cinemec.nl / 0900 - 321 0 321

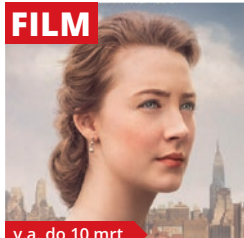

FILM

v.a. do 10 mrt

The Divergent Series: Allegiant

DONDERDAGAVOND €3 STUDENTENKORTING

FILM

v.a. do 10 mrt

Brooklyn

3 OSCAR NOMINATIES

EVENT

do 15 mrt 19:30 uur

Engels Toptoneel As You Like It

SHAKESPEARE'S GLORIEUZE KOMEDIE

Forum Irregular Opening Hours March and April 2016

	2016	The Building	The Library	Student Desk IT Service Point	WURshop	Restaurant	Grand Café	Wageningen in'to Languages
Good Friday	25 March	8 am - 11 pm	8.30 am - 5.30 pm	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed
Saturday	26 March	10 am - 6 pm	10 am - 6 pm	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed
Easter Sunday	27 March	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed
Easter Monday	28 March	10 am - 6 pm	10 am - 6 pm	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed
Monday	25 April	8 am - 12 am*	8 am - 12 am*	9 am - 4 pm	9 am - 4.30 pm	10 am - 2 pm 5 pm - 7 pm	8 am - 5 pm	9 am - 5 pm
Tuesday	26 April	8 am - 12 am*	8 am - 12 am*	9 am - 4 pm	9 am - 4.30 pm	10 am - 2 pm 5 pm - 7 pm	8 am - 5 pm	9 am - 5 pm
Wednesday Kings Day	27 April	8 am - 12 am*	8 am - 12 am*	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed
Thursday	28 April	8 am - 12 am*	8 am - 12 am*	12 pm - 2 pm	9 am - 4.30 pm	10 am - 2 pm 5 pm - 7 pm	8 am - 5 pm	9 am - 5 pm
Friday	29 April	8 am - 11 pm	8 am - 10 pm	12 pm - 2 pm	9 am - 2.30 pm	10 am - 2 pm 5 pm - 7 pm	8 am - 5 pm	9 am - 5 pm
Saturday	30 April	9 am - 7 pm	9 am - 7 pm	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed
Sunday	1 May	9 am - 7 pm	9 am - 7 pm	Closed	Closed	Closed	Closed	Closed

* Attention 12 am is midnight During working hours, the building is open to the public. After working hours, entrance is only possible with a WUR card.

Orion Irregular Opening Hours March and April 2016

	2016	The Building	Bike basement	Restaurant	The Spot
Good Friday	25 March	Closed	Closed	Closed	Closed
Saturday	26 March	Closed	Closed	Closed	Closed
Easter Sunday	27 March	Closed	Closed	Closed	Closed
Easter Monday	28 March	Closed	Closed	Closed	Closed
Monday	25 April	8 am - 6 pm	8 am - 10 pm	11.30 am - 1.30 pm	8 am - 10 pm
Tuesday	26 April	8 am - 6 pm	8 am - 10 pm	11.30 am - 1.30 pm	8 am - 10 pm
Wednesday Kings Day	27 April	Closed	Closed	Closed	Closed
Thursday	28 April	8 am - 6 pm	8 am - 10 pm	11.30 am - 1.30 pm	8 am - 10 pm
Friday	29 April	8 am - 6 pm	8 am - 10 pm	11.30 am - 1.30 pm	8 am - 10 pm
Saturday	30 April	Closed	Closed	Closed	Closed
Sunday	1 May	Closed	Closed	Closed	Closed

Leeuwenborch Irregular Opening Hours March and April 2016

	2016	The Building	Coffee Bar/ Restaurant	The Library
Good Friday	25 March	7 am - 6 pm	9.30 am - 3 pm	Closed
Saturday	26 March	8 am - 5.30 pm	Closed	Closed
Easter Sunday	27 March	Closed	Closed	Closed
Easter Monday	28 March	Closed	Closed	Closed
Monday	25 April	7 am - 10.30 pm	8 am - 5 pm	8.30 am - 6 pm
Tuesday	26 April	7 am - 10.30 pm	8 am - 5 pm	8.30 am - 6 pm
Wednesday Kings Day	27 April	Closed	Closed	Closed
Thursday	28 April	7 am - 10.30 pm	8 am - 5 pm	8.30 am - 6 pm
Friday	29 April	7 am - 10.30 pm	8 am - 5 pm	8.30 am - 5 pm
Saturday	30 April	8 am - 5.30 pm	Closed	Closed
Sunday	1 May	Closed	Closed	Closed

After 6 pm entrance is only possible after registration at the reception desk.

Mededelingen

Popcultuur zoekt enthousiaste penningmeester met liefde voor muziek
Wil jij helpen met het financiële deel van het organiseren van concerten in Wageningen en tegelijkertijd je cv upgraden? Dan is dit iets voor jou! Geïnteresseerd? Mail naar popcultuur.wageningen@gmail.com.

€ 500.000 voor het beste ondernemingsplan tegen klimaatverandering
Ondernemende (oud)studenten, let op: De inschrijving voor de tiende editie van de Postcode Lottery Green Challenge is gestart. Groene startups uit de hele wereld kunnen t/m 1 juni hun veelbelovende duurzame ondernemingsplan inzenden. Een voorwaarde om mee te doen is dat het product of de dienst de uitstoot van broeikasgassen vermindert.

www.greenchallenge.info

Agenda

donderdag 10 t/m woensdag 23 maart FILMS VOOR STUDENTEN
Bij filmhuis Movie W: *The Big Short*, Oscar-genomineerd, zwart-komisch drama over vier mannen die speculeren op de beurscrash; *Black*, rauwe Romeo-en-Julia in Brusselse achterwijk; *The Postman's White Nights*, tragikomisch portret van afgelegen dorp in Noord-Rusland; *Problemski Hotel*, komisch drama over een verliefde asielzoeker zonder geheugen; *A Time to Live*, *A Time to Die*, klassieker over een familie die in de woelige jaren veertig verhuist van China naar Taiwan. Locatie Movie W: Wilhelminaweg 3A. www.movie-w.nl

donderdag 11 maart, vrijdag 12 maart, 10.00-17.00 LEEFFESTIVAL HELPEN TIJDENS NLDOET
Kom het Wageningse LEEffestival helpen met tuinieren of het maken van materialen voor het aankomende 34ste festival. Je kunt bijvoorbeeld lekker fysiek bezig gaan met het knotten van bomen, woeste bramenstruiken indammen of straatstenen zichtbaar maken. Of je maakt een groot scrabble of andere levensgrote spellen. Het LEEffestival is een jaarlijks terugkerend straattheaterfestival in de binnenstad van Wageningen met muziek, zang, dans, theater, beeldende kunst en mengvormen hiervan.
www.nldoet.nl

zaterdag 12 maart, 13.00 WATERSPORT VERENIGING VADA OPEN ROEIDAG
Heb je zin om (weer) te gaan roeien en wil je weten wat er bij Vada Roeien mogelijk is? Kom naar de open roeidag. Of je wel of niet kunt roeien doet er niet toe, iedereen is welkom. Locatie: VADA, Jachthaven 1 Wageningen. Opgave en info: www.vadaroeien.nl

zondag 13 maart, 16.00-19.00 DENSEN: SUNDAY SALSA PARTY
Kom een paar uurtjes dansen op swingende salsa uit verschillende Latijns-Amerikaanse landen: de merengue, romantische bachata, Zouk en reggaeton. De muziek wordt verzorgd door verschillende dj's met elk hun favoriete stijl zoals Cubaanse salsa, salsa LA, de merengue en bachata uit de Dominicaanse Repu-

bliek. Locatie: Café Loburg, Molenstraat 6 Wageningen.

Thursday 17 March, 12.30-13.20 LUNCH WORKSHOP WAGENINGEN WRITING LAB 'PLAN FOR SUCCESS'
How to start your writing assignment in an effective way? That's the question we aim to answer during the workshop organized by the Wageningen Writing Lab. We will provide you with the theory behind the writing process and help you to put it into practice in your own assignment. Don't forget to bring your assignment to the lunchtime workshop! Venue: Forum, C0408. info:wageningenwritinglab@wur.nl

Tuesday 26 April, 9.00-18.00 3RD WAGENINGEN PHD SYMPOSIUM
'Diversity in Science' will be the topic of this year's PhD Symposium with two exceptional keynote speakers: Prof. Arthur Mol (Rector Magnificus) and Prof. Scott Page (University of Michigan, USA). This symposium is your chance as a PhD candidate to increase your network and promote your research and ideas! Submit an abstract (deadline 13 March) and register at the Wageningen PhD Council (WPC) website. Venue: Orion Building
www.wageningenur.nl/en/education-programmes/phd-programme/services/wageningen-phd-council.htm

Deadline indienen: één week voor verschijningsdatum (max. 75 woorden). Mail: resource@wur.nl

colofon

Resource is het magazine en de website voor studenten en medewerkers van Wageningen UR. Resource magazine verschijnt tweewekelijks op donderdag.

Redactieadres
Akkermaalsbos 14, 6708 WB Wageningen (Nexus, gebouw 117, bode 31). Postbus 409 6700 AK Wageningen. Secretariaat: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020 Website: www.resource-online.nl. ISSN 1389-7756

Redactie
• Edwin van Laar (hoofdredacteur) edwin.vanlaar@wur.nl, 0317 482997
• Lieke de Kwant (eindredacteur) lieke.dekwant@wur.nl, 0317 485320
• Roelof Kleis (ecologie, sociale wetenschappen, economie) roelof.kleis@wur.nl, 0317 481721
• Koen Guiking (webredacteur) koen.guiking@wur.nl, 0317 481338
• Linda van der Nat (studenten, onderwijs) linda.vandernat@wur.nl, 0317 481725
• Rob Ramaker (voeding, visserij) rob.ramaker@wur.nl, 0317 481709
• Albert Sikkema (plant, dier, organisatie) albert.sikkema@wur.nl, 0317 481724

Aan Resource werken mee
Guy Ackermans, Jeroen Bok, Ton van den Born, Alexandra Branderhorst, Susie Day, Stijn van Gils, Aart-Jan van de Glind, Clare McGregor, Hoger Onderwijs Persbureau, Milou van der Horst, Amy Jansen, Nicole Janssen, Iris Keizer, Jan-Willem Kortlever, Kito, Hilde de Laat, Django Kaasschieter, Sven Menschel, Carina Nieuwenweg, Rik Nijland, Onnika van Oosterbosch, Derek Pan, Kim Peterse, Lucas du Pré, Simone Rijlaarsdam, Henk van Ruitenbeek, Eva van Schijndel, Kristina Simonaityte, Twan van der Slikke, Joris Tielens, Pascal Tieman, Kees van Veluw, Veronika Wehner, Daniël Dreadson, Clare Wilkinson, Rob de Winter, Remo Wormmeester

Vormgeving
Geert-Jan Bruins

Druk
Tuijtel, Hardinxveld-Giessendam

Abonnement
Een abonnement op het magazine kost €58 (buitenland €131,50) per academisch jaar. Opzeggen voor 1 augustus.

Advertenties
Extern: Bureau van Vliet, 023 5714745, m.dewit@bureauvanvliet.com
Intern: Thea Kuijpers, resource@wur.nl, 0317 484020

Uitgever
Marc Lamers, Corporate Communications & Marketing Wageningen UR

klimaatneutraal
natureOffice.com | NL-215-174413
gedrukt

MIX
Papier van verantwoorde herkomst
FSC® C007225

engaging alumni & friends

Everts & Weijman
beleef groen, geniet groen

Uw ervaren en creatieve hovenier voor tuinontwerp, tuinonderhoud en volledige tuinaanleg

Renkum 0317-313521 www.everts-weijman.nl

University Fund Wageningen

Lucie Timmermans Fund
Call for grant applications

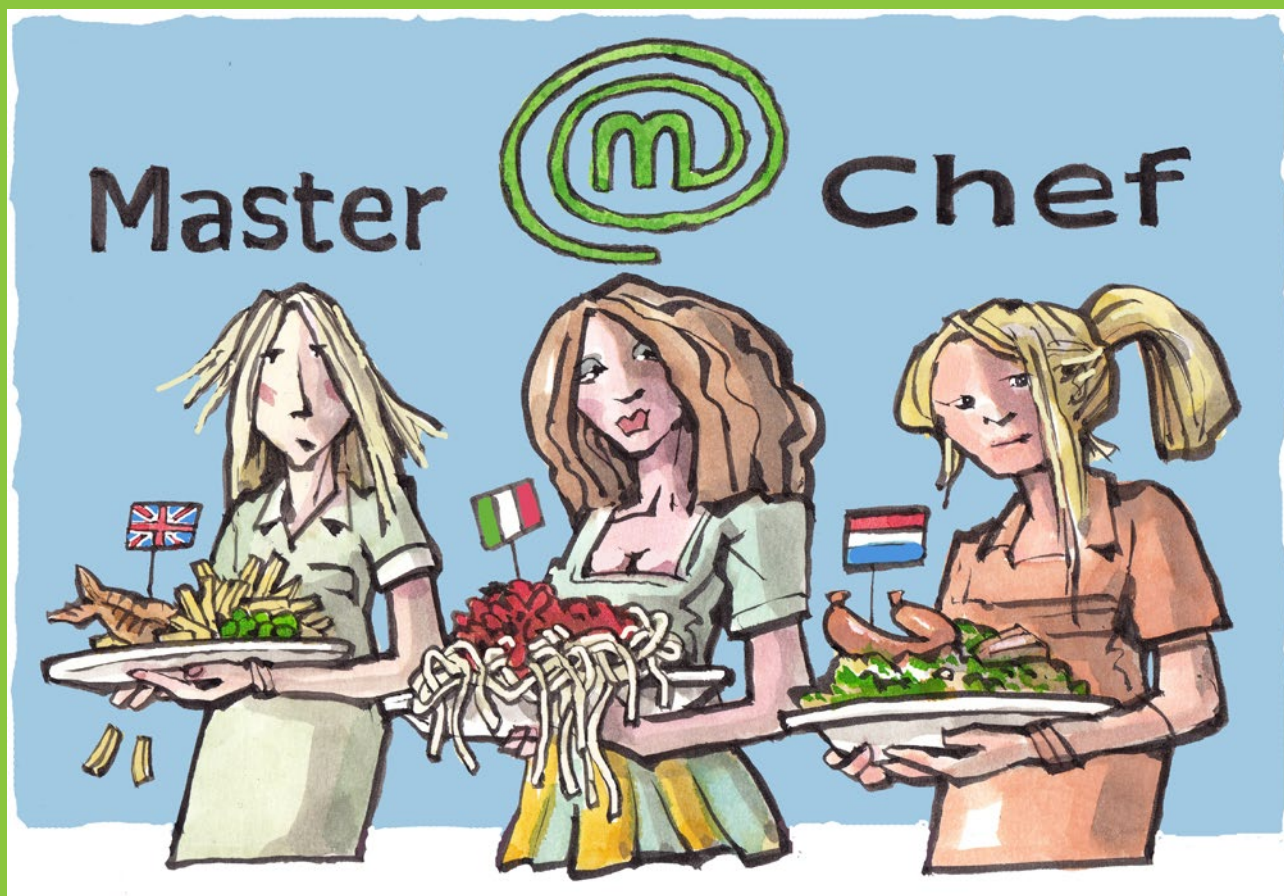
OBJECTIVE To help young female researchers in animal biology build their scientific career

FOR Talented female zoologists who aim to do a PhD

REQUIREMENTS Recently graduated from Wageningen University with a relevant Master's degree

HOW TO APPLY www.universityfund.wageningenur.nl/lucietimmermansfund

>>TYPICAL DUTCH

It's all relative

Some time ago I was sitting in the kitchen and one Dutch roomy was telling us about his trip to the UK. He told us about all the places he went to and how beautiful it was. 'The only thing is that...well, you know, in the evening we had to make our own salad, otherwise it would have been hard.'

My other Dutch roommate nodded understandingly, but I had no clue what he was referring to. 'What are you talking about?' asked a puzzled me. 'Well, British food is awful! They eat really unhealthy, a lot of fats, no vegetables. We needed something light and nice to take a break from all that junk food.' I couldn't believe my ears! Dutch people complaining about food from another country?! This was greatly upsetting to me. For obvious reasons, also pointed out on many occasions on the back page of *Resource*.

The Dutch have a very bad reputation when it comes to their cuisine. When I told people in Italy that I was going to The Netherlands for my studies I often got the reply: 'How will you manage with the food over there?' Or again: 'A friend of mine is working there and he always eats alone, because his Dutch colleagues eat sandwiches at their desks. They don't take lunch breaks.' And of course: 'The food is awful, you'll only find peanut butter...' And so on.

This scene in the kitchen of my student house made me realize how relative things are. It explains so much about the stereotypes and prejudices the people in the South and North of Europe have about one another. Or rather, how everything seems to depend on perspective, even if it's not 'North' versus 'South'. I wonder, for instance, what people in the UK think of the Dutch focus on punctuality. **R Beatrice Landoni, an MSc student of Plant Sciences from Italy**

Do you have a nice anecdote about your experience of going Dutch? Send it in! Describe an encounter with Dutch culture in detail and comment on it briefly. 300 words max. Send it to resource@wur.nl and earn twenty-five euro and Dutch candy.

[NL]

ALLES IS RELATIEF

Haar Italiaanse vrienden hadden Beatrice Landoni gewaarschuwd voor ze naar Nederland ging. Zou ze het wel redden met dat vreselijke eten daar? Nederlanders aten toch alleen maar boterhammen met pindakaas aan hun bureau? Beatrice was dan ook zeer verbaasd toen ze in haar studentenhuus twee Nederlanders hoorden klagen over het beroerde eten in... Groot-Brittannië. Het deed haar beseffen dat je oordeel altijd afhangt van je perspectief.